

مقدمه مؤلف

به نام خداوند بخشنده مهربان

دانش‌آموزان عزیز

به دنیای پرهیجان و پرماجرا اجتماعی کلاس نهم خوش آمدید! این کتاب مانند یک سفر هیجان‌انگیز شما را به دل تاریخ، فرهنگ و اجتماع می‌برد. در این سفر، فارغ از زمان و مکان، با هم از میان صفحات عبور می‌کنیم و به کشف رازهای ناشناخته می‌پردازیم. ماجراجویی‌مان را با شگفتی‌های سیاره زمین آغاز می‌کنیم. به کهکشان سرک می‌کشیم، طبیعت را می‌کاویم و با تنوع زیستی و اهمیت محیط زیست آشنا می‌شویم. بعد از آن در دل تاریخ ایران عزیزمان قدم می‌زنیم؛ از دوران صفوی، افشاری، قاجار و پهلوی عبور می‌کنیم و با فراز و فرودهای سرنوشت‌ساز ایرانمان آشنا می‌شویم؛ رمز و راز سقوط حکومت‌ها، انقلاب‌ها و چگونگی خلق افتخارات بزرگ توسط نیاکانمان را کشف می‌کنیم. اما سفر ما به تاریخ محدود نمی‌شود! به عمق فرهنگ ایرانی نفوذ می‌کنیم. نقش خانواده و جامعه را در شکل‌گیری شخصیت و آینده انسان‌ها بررسی می‌کنیم و مفهوم حکومت را درک می‌کنیم و در نهایت به اهمیت بهره‌وری و پیشرفت کشورمان نگاه ویژه‌ای خواهیم داشت. هر صفحه از این کتاب پلی است میان گذشته و آینده که شما را برای تبدیل‌شدن به انسان‌هایی آگاه‌تر و مسئول‌تر همراهی می‌کند. امیدوارم این سفر علمی و آموزنده برایتان پر از لحظات اندیشمند باشد و به شما کمک کند دنیای اطرافتان را بهتر بشناسید و برای ساختن آینده‌ای روشن‌تر آماده شوید. با آرزوی موفقیت برای همه دانش‌آموزان، این کتاب را با عشق تقدیم می‌کنم به عزیزترین دانش‌آموزان زندگی‌ام هلیا، سینا و لیانا که همیشه عمه شلوغی برایشان بوده‌ام.

مراقب خودتان و زمین زیر پاتون و ایرانمون باشید.

زهره خردمند

فهرست مطالب

درس اول: زمین، مهد زیبای انسان‌ها	۵
درس دوم: حرکات زمین	۱۳
درس سوم: چهرهٔ زمین	۲۱
درس چهارم: آب فراوان، هوای پاک	۲۵
درس پنجم: پراکندگی زیست‌بوم‌های جهان	۳۲
درس ششم: زیست‌بوم‌ها در خطرند	۳۷
درس هفتم: جمعیت جهان	۴۰
درس هشتم: بی‌عدالتی و نابرابری در جهان	۴۷
درس نهم: ایرانی متحد و یکپارچه	۵۳
درس دهم: اوضاع اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی ایران در عصر صفوی	۶۰
درس یازدهم: تلاش برای حفظ استقلال و اتحاد سیاسی ایران	۶۵
درس دوازدهم: در جست‌وجوی پیشرفت و رهایی از سلطهٔ خارجی	۷۲
آزمون نیم‌سال اول	۷۷
درس سیزدهم: نهضت مشروطه	۸۲
درس چهاردهم: ایران در دوران حکومت پهلوی	۹۰
درس پانزدهم: انقلاب اسلامی ایران	۹۸
درس شانزدهم: ایران در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی	۱۰۵
درس هفدهم: فرهنگ	۱۱۱
درس هجدهم: هویت	۱۱۶
درس نوزدهم: ارزش‌ها و کارکردهای خانواده	۱۲۱
درس بیستم: آرامش در خانواده	۱۲۴
درس بیست و یکم: نهاد حکومت	۱۲۸
درس بیست و دوم: حقوق و تکالیف شهروندی	۱۳۳
درس بیست و سوم: بهره‌وری چیست؟	۱۳۹
درس بیست و چهارم: اقتصاد و بهره‌وری	۱۴۳
آزمون نیم‌سال دوم	۱۴۸
پاسخ‌نامهٔ تشریحی	۱۵۵

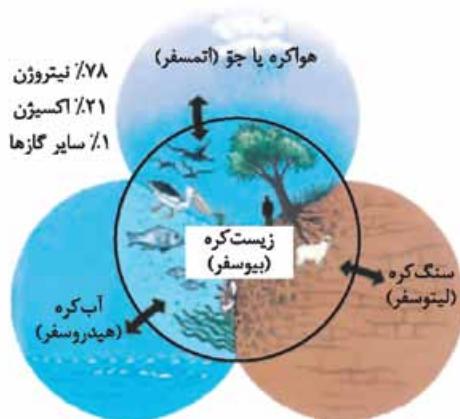
درس ۳ چهره زمین

زمین یک سیاره زنده و پر از راز و رمزهای شگفت انگیز است که با چهار محیط متفاوت خود به ما تجربه یک سفر بی پایان در آغوش زیبایی های طبیعت را می دهد.

آیه ۲۹ سوره شوری: «... و از نشانه های اوست آسمان ها و زمین و آنچه از جنبندگان در آنها پراکنده اند».

آیه ۲۲ سوره بقره: «... آن کسی که زمین را بستر شما قرار داد و آسمان را همچون سقفی بر بالای سر شما برافراشت و از آسمان آبی فرو فرستاد و به وسیله آن میوه ها را پرورش داد تا روزی شما باشد».

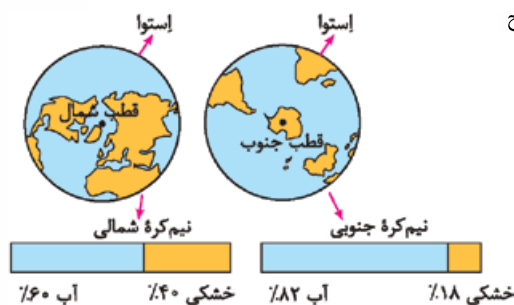
چهار محیط سیاره زمین

- ۱- بخش خارجی پوسته زمین است.
- ۲- جامد است.
- ۳- از سنگ و خاک تشکیل شده است.
- ۴- محل رشد گیاهان و زندگی موجودات است.
- ۱- آب کره (هیدروسفر) - اقیانوس ها - دریاها - دریاچه ها - رودها - آب های سطحی و زیرزمینی - یخچال ها و نزولات جوی
- ۳- هواکره یا جو (اتمسفر) - گازهایی که دور تا دور زمین را فراگرفته اند. (۷۸٪ نیتروژن - ۲۱٪ اکسیژن - ۱٪ سایر گازها)
- ۴- زیست کره (بیوسفر) - بستر زندگی انسان و دیگر موجودات زنده

خشکی ها

وسعت خشکی های زمین از آب های آن کم تر است؛ ۷۱ درصد سطح زمین، آب که بیش تر آن ها در نیم کره جنوبی و ۲۹ درصد آن، خشکی است.

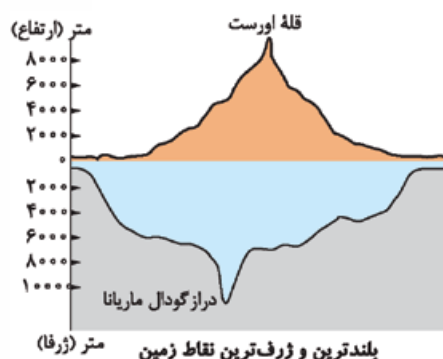

مقایسه وسعت آب و خشکی در نیم کره ها

- شمالی: خشکی ۴۰٪، آب ۶۰٪
- جنوبی: خشکی ۱۸٪، آب ۸۲٪

ناهمواری ها

سطح خشکی های زمین صاف نیست و فلات ها، کوه ها، تپه ها، دشت ها و جلگه ها، پستی و بلندی های زیادی در آن ها به وجود آورده اند.

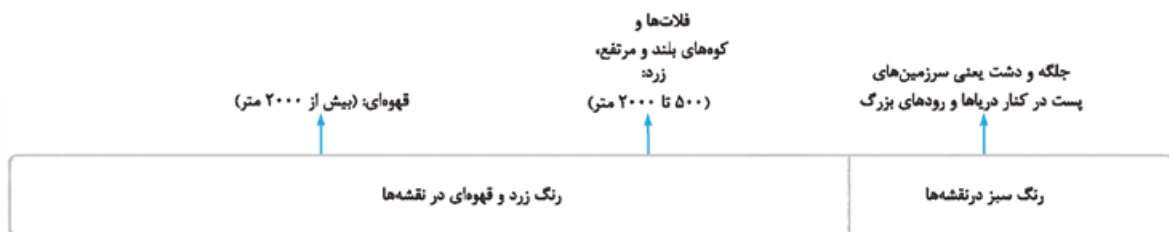
فلات‌ها

سرزمین‌های نسبتاً هموار اما مرتفع هستند که از اطراف به سرزمین‌های کم‌ارتفاع و پست منتهی می‌شوند.

نکته: بلندترین فلات جهان، فلات تبت است.

انواع کوه‌ها

- جوان هستند.
- قله‌های نوک‌تیز دارند.
- مرتفع
- دامنه‌های آن‌ها شیب تند دارند.
- دره‌هایشان تنگ و به شکل V است.
- در ژاپن دیده می‌شوند.
- قله‌های گنبدی‌شکل دارند.
- دامنه‌های آن‌ها شیب ملایم دارد.
- کم‌ارتفاع
- دره‌هایشان باز و U شکل است.
- در گرینلند دیده می‌شوند.

تأثیر فعالیت‌های انسان بر ناهمواری‌ها

انسان چهره ناهمواری‌ها را تغییر می‌دهد:

به طور کلی، دو دسته از عوامل، موجب پیدایش و تغییر شکل ناهمواری‌ها شده‌اند: عوامل طبیعی و عوامل انسانی

فعالیت‌های انسان نقش مهمی در تغییر شکل ناهمواری‌ها دارد. انسان‌ها برای رفع نیاز خود و بهره‌برداری از محیط طبیعی ناهمواری‌ها را تغییر می‌دهند.

انسان‌ها با بستن سد روی رودها، باعث خشک‌شدن دریاچه ارومیه شده‌اند.

فعالیت‌های مؤثر انسان بر ناهمواری‌ها

- سدسازی
- تونل و جاده‌سازی
- بهره‌برداری از معادن
- کشت پلکانی برنج
- ساخت خانه‌های روستایی مانند کندوان

پرسش‌های درس سوم

جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

- ۱ در کوه‌های کم‌ارتفاع با شیب ملایم، دره‌های باز و به شکل تشکیل می‌شود.
- ۲ دامنه کوه‌های جوان شیب دارند و دره‌های بین آن‌ها به شکل هستند.
- ۳ بلندترین و ژرف‌ترین نقاط زمین به ترتیب و هستند.
- ۴ بلندترین فلات جهان نام دارد.
- ۵ انسان همواره برای و بهره‌برداری از محیط طبیعی چهره ناهمواری‌ها را تغییر می‌دهد.

(هماهنگ - استان زنجان، مشابه هماهنگ - استان یزد)

(هماهنگ - استان ایلام)

درست	نادرست
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.

- ۶ وسعت خشکی‌های زمین نسبت به آب‌ها کم‌تر است. (هماهنگ - استان هرمزگان و آذربایجان غربی)
- ۷ ۷۱ درصد زمین را خشکی و ۲۹ درصد زمین را آب فرا گرفته است. (هماهنگ - استان کوگیلویه و بویراحمد)
- ۸ نیم‌کره شمالی و جنوبی از نظر وسعت آب‌هایشان تفاوتی با یکدیگر ندارند. (هماهنگ - استان زنجان)
- ۹ جابه‌جایی ورقه‌های زمین طی میلیون‌ها سال، تغییرات زیادی در ناهمواری‌ها ایجاد می‌کند.
- ۱۰ انسان نقش مهمی در تغییر شکل ناهمواری‌های زمین ندارد. (هماهنگ - استان ایلام)

به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

ناهمواری‌ها	قله	شکل دره	شیب دامنه
جوان	الف	ب	پ
پیر	ت	ث	ج

- ۱۱ ناهمواری‌های جوان و پیر را براساس ویژگی‌های مورد نظر در جدول مقابل، با هم مقایسه کنید.

(هماهنگ - استان فومن و بوشهر، مشابه استان قزوین، فراسان جنوبی و فارس)

(هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان)

- ۱۲ تصویر مقابل چه نوع ناهمواری را نشان می‌دهد؟

(هماهنگ - استان کرمان)

- ۱۳ محیط قابل زندگی برای انسان و دیگر موجودات زنده زمین را چه می‌گویند؟

به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

- ۱۴ چهار محیط سیاره‌ای که در آن زندگی می‌کنیم را نام ببرید و تعریف کنید.
- ۱۵ چرا انسان‌ها چهره ناهمواری‌ها را تغییر می‌دهند؟
- ۱۶ موارد زیر را تعریف کنید.

(هماهنگ - استان بوشهر، هرمزگان، اصفهان و مازندران)

(هماهنگ - استان گیلان، یزد و فارس)

(ب) بیوسفر

(الف) فلات

- ۱۷ لیتوسفر به کدام بخش از محیط تشکیل‌دهنده چهره زمین گفته می‌شود؟ دو ویژگی آن را بنویسید.
- ۱۸ انسان‌ها با چه فعالیت‌هایی شکل ناهمواری‌های زمین را تغییر می‌دهند؟
- ۱۹ جدول زیر را کامل کنید.

(هماهنگ - استان گلستان)

(هماهنگ - استان مازندران)

(هماهنگ - استان کرمان)

موارد استفاده و بهره‌برداری انسان	
کوهستان‌ها و دامنه‌ها	دشت‌ها و جلگه‌ها
۱- ایجاد سدها	۱-
۲- تأمین آب شیرین	۲-
۳-	۳- بهره‌برداری از معادن نمک

۲۰ هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به عبارت مناسب از ستون «ب» وصل کنید.

(مشابه هماهنگ - استان کرمان، چهارمقال و بفتیاری و کولیلویه و پور احمد)

الف	ب
لیتوسفر	سنگ کره
اتمسفر	دره‌های V شکل
هیدروسفر	از عوامل بیرونی تغییر زمین
بیوسفر	آب کره
دره‌های تنگ	دره‌های U شکل
فرسایش آبی	هواکره
دره‌های باز و آبرفتی	زیست کره
رنگ سبز در نقشه	فلات‌ها و کوه‌های بلند
رنگ قهوه‌ای در نقشه	جلگه‌ها و دشت‌ها

۲۱ جدول مقابل را با توجه به سؤال‌های داده‌شده کامل کنید.

الف	ی				
ب	ی				
پ		ی			

الف) ۷۸٪ اتمسفر را تشکیل می‌دهد.

ب) بستر زندگی انسان و موجودات زنده.

پ) نیم کره‌ای از زمین که شامل ۸۲٪ آب است.

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۲۲ بخش خارجی پوسته زمین که جامد است و از سنگ و خاک تشکیل شده، چه نام دارد؟

(هماهنگ - استان لرستان و آذربایجان غربی)

۱) اتمسفر ۲) هیدروسفر ۳) لیتوسفر ۴) بیوسفر

۲۳ گازهایی که دورتادور زمین را فراگرفته‌اند، کدام یک از محیط‌های کره زمین را می‌سازند؟

(هماهنگ - شهرستان‌های تهران)

۱) بیوسفر ۲) لیتوسفر ۳) هیدروسفر ۴) اتمسفر

۲۴ اقیانوس‌ها، دریاها و رودها، مربوط به کدام بخش از سیاره زمین هستند؟

۱) لیتوسفر ۲) اتمسفر ۳) هیدروسفر ۴) بیوسفر

۲۵ یخچال‌ها و نزولات جوی جزء کدام یک از چهار محیط تشکیل‌دهنده سیاره زمین هستند؟

(هماهنگ - استان آذربایجان شرقی و خراسان شمالی)

۱) سنگ کره ۲) هواکره ۳) آب کره ۴) زیست کره

۲۶ بخشی از آیه ۲۲ سوره بقره که می‌فرماید: «زمین را بستر شما قرار داد و آسمان را همچون سقفی بر بالای سر شما برافراشت

(نمونه دولتی - استان اصفهان)

و از آسمان، آبی فرو فرستاد ...» به ترتیب به کدام یک از محیط‌های کره زمین اشاره می‌نماید؟

۱) هیدروسفر - لیتوسفر - اتمسفر ۲) اتمسفر - هیدروسفر - لیتوسفر

۳) بیوسفر - اتمسفر - هیدروسفر ۴) لیتوسفر - اتمسفر - هیدروسفر

۲۷ در کشور ژاپن، کوه‌های بسیار بلند با قله‌های نوک‌تیز و دره‌هایی به شکل V وجود دارد. این ویژگی‌ها جزء کدام دسته از

(نمونه دولتی - استان فارس)

ناهمواری‌ها می‌باشد؟

۱) کوه‌های کم‌ارتفاع ۲) کوه‌های جوان ۳) کوه‌های پیر ۴) فلات‌ها

(هماهنگ - استان اردبیل)

۲۸ کدام جمله اشتباه است؟

۱) وسعت خشکی‌های زمین نسبت به آب‌ها کم‌تر است.

۲) هیدروسفر شامل اقیانوس‌ها، دریاها و یخچال‌های زمین است.

۳) قله‌های گنبدی شکل با شیب ملایم جزء ناهمواری‌های جوان هستند.

۴) عمیق‌ترین نقطه آب‌های جهان در اقیانوس آرام قرار دارد.

درس ۴ آب فراوان، هوای پاک

یکی از زیباترین و شگفت‌انگیزترین ویژگی‌های زمین مجموعه‌های آبی بزرگ آن است. اقیانوس‌ها، این گنج‌های آبی زیبا، از اقیانوس آرام تا اطلس هر کدام دارای رازهای خود هستند.

پنج مجموعه آبی بزرگ

به همه آب‌های کره زمین، که شامل اقیانوس‌ها، دریاها، دریاچه‌ها، رودها و .. است، آب کره (هیدروسفر) می‌گویند.

اقیانوس‌های جهان (۵ مجموعه آبی بزرگ)

- ۱ آرام — پهناترین اقیانوس (مساحت ۱۰۰ برابر کشور ایران) قرارگرفتن عمیق‌ترین نقطه آب‌های جهان در آن
- ۲ منجمد شمالی
- ۳ منجمد جنوبی
- ۴ اطلس
- ۵ هند

ناهمواری‌های کف اقیانوس‌ها

مطالعه و کاوش‌های علمی درباره اقیانوس و بستر آن به دلایل زیر با مشکل روبه‌رو است:

- ۱ فشار آب زیاد
- ۲ تاریکی
- ۳ دمای کم در اعماق آب

پوسته زمین در کف اقیانوس‌ها و دریاها امتداد دارد؛ کف اقیانوس‌ها و دریاها، مانند سطح خشکی‌ها، ناهمواری‌های فراوان دارد.

فلات قاره یا ایوان خشکی

در مناطقی که اقیانوس‌ها با

خشکی تماس دارند، اغلب ناحیه‌ای

کم‌عمق با ژرفای کم‌تر از ۲۰۰ متر

دیده می‌شود، که فلات قاره (ایوان

خشکی) نامیده می‌شوند.

اهمیت فلات قاره‌ها: وجود منابع

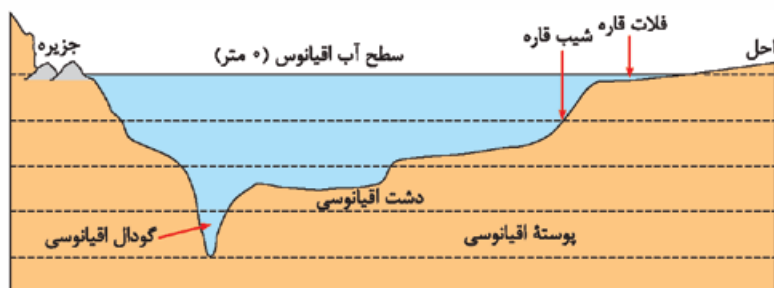
سرشار نفت و گاز و جزایر ماهی‌گیری

فلات قاره‌ها در دریاها و دریاچه‌ها نیز دیده می‌شوند و در برخی از آن‌ها جزیره‌هایی وجود دارند.

شیب قاره

بعد از فلات قاره ناگهان شیب زیاد می‌شود و تا عمق ۲۰۰۰ تا ۵۰۰۰ متری ادامه می‌یابد، به این بخش شیب قاره می‌گویند.

حرکت آب دریا به صورت موج، جزرومد و جریان‌های دریایی است.

جریان آب سرد و گرم

- جریان‌های دریایی گرم و سرد بر آب‌وهوای مناطق مجاور تأثیر می‌گذارد.
- محل برخورد آب‌های گرم و سرد از مهم‌ترین مناطق صید ماهی جهان است؛ مانند شرق ژاپن
- نیوفوندلند محل تلاقی جریان آب سرد لابرادر و جریان آب گرم گلف استریم است.
- شرق ژاپن محل تلاقی جریان آب سرد آیشیو و جریان آب گرم کوروشیو است.

جریان‌های آب سرد	جریان‌های آب گرم
۱- لابرادر	۱- استوایی شمالی
۲- نیوفوندلند	۲- گلف استریم
۳- بنگوئلا	۳- کوروشیو
۴- قطب جنوب	
۵- آیشیو	

انسان و اقیانوس‌ها

- یکی از منابع مهم تأمین غذا برای انسان، اقیانوس‌ها هستند و کم‌هزینه‌ترین حمل‌ونقل یعنی حمل‌ونقل با کشتی با میلیون‌ها تن بار در آن‌ها امکان‌پذیر است. اقیانوس‌ها به طور غیرمستقیم منبع تأمین آب شیرین ساکنان جهان هستند.

علل آلودگی اقیانوس‌ها توسط انسان

- تلقی کردن اقیانوس‌ها به مثابه مخزن میلیون‌ها تن زباله‌های سمی کارخانه‌ها، پلاستیکی و تجزیه‌نشده
- دفن کردن زباله‌های اتمی در اعماق اقیانوس‌ها
- صید کردن بی‌رویه ماهی‌ها به وسیله کشتی‌های مجهز به رادار و نصب دائمی تورها در بستر اقیانوس‌ها

هواکره (اتمسفِر)

هواکره جایی است که مرغان با پرشان در آن پرواز می‌کنند، ابرها به شکل‌های عجیب و غریب درمی‌آیند و رنگین‌کمان می‌تابد. هواکره جایی است که انسان‌ها، گیاهان و حیوانات را در آغوش پی‌پایان زیبایی و تنفس فرومی‌برد.

ساختار هواکره (اتمسفِر): اطراف سیاره زمین که از سطح زمین تا ارتفاع حدود ۳۰۰۰ کیلومتری را در بر گرفته است.

ترکیب هواکره (اتمسفِر): نیتروژن ۷۸٪ + اکسیژن ۲۱٪ + دی اکسیدکربن + بخار آب + ...

وردسپهر: پایین‌ترین لایه هواکره که نزدیک به سطح زمین است.

خصوصیات وردسپهر: ۱) تشکیل ابرها ۲) تغییرات بسیار آب‌وهوایی

لایه آزن بین لایه‌های استراتوسفر و تروپوسفر قرار دارد و باعث جذب پرتوهای فرابنفش خورشید می‌شود که در نهایت سبب می‌گردد زندگی بر روی کره زمین ممکن شود.

عوامل مؤثر بر آب‌وهوای جهان

بخش‌های مختلف کره زمین آب‌وهوای گوناگونی دارند؛ به طور مثال قاره آفریقا دارای ۳ نوع آب‌وهوا است:

انواع آب‌وهوا در قاره آفریقا

نواحی ساحلی آفریقا، کناره دریای مدیترانه: آب‌وهوای مدیترانه‌ای

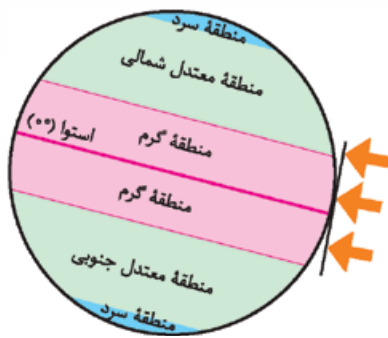
جنگل‌های کنگو: آب‌وهوای گرم و مرطوب

صحرای بزرگ آفریقا: آب‌وهوای گرم و خشک

عوامل مؤثر بر آب و هوای جهان عبارت‌اند از:

۱. زاویه تابش خورشید و عرض جغرافیایی

- اشعه خورشید از لایه‌های مختلف هوا کره عبور می‌کند و به زمین می‌رسد.
- کنار خط استوا، تابش اشعه خورشید به صورت عمود است و هر چه از استوا به سمت قطب می‌رویم، تابش خورشید مایل‌تر می‌شود.
- وقتی اشعه خورشید مایل‌تر باشد، گرمای کم‌تری به زمین می‌رسد.

سه منطقه دمایی زمین که نتیجه یکسان نتابیدن خورشید به سطح زمین است

۱ منطقه گرم در دو طرف استوا تا مدارهای رأس السرطان و رأس الجدی

۲ منطقه معتدل شمالی و جنوبی

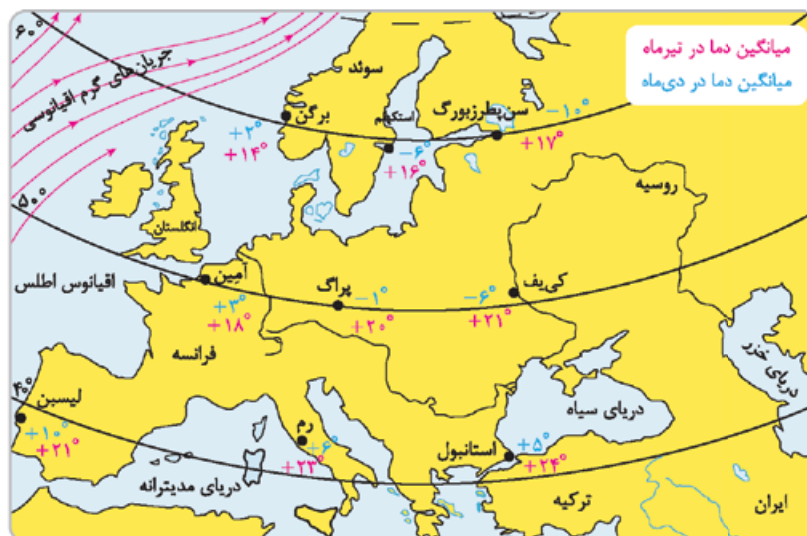
۳ منطقه سرد در مجاورت قطب‌ها

توجه هر چه از مدار استوا (صفر درجه) به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر

می‌رویم، دمای هوا کاهش می‌یابد و در نواحی مجاور قطب، هوا بسیار سرد است.

۲. دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها

- خشکی‌ها زودتر از آب‌ها گرم می‌شوند و سریع‌تر گرمای خود را از دست می‌دهند.
- آب‌ها بیشتر از خشکی‌ها گرما را در خود ذخیره می‌کنند؛ در نتیجه اقیانوس‌ها و دریاها موجب اعتدال دمای نواحی مجاور خود در زمستان و تابستان می‌شوند.
- عبور جریان‌های دریایی آب گرم از کناره کشورهای حاشیه اقیانوس‌ها و دریاها باعث می‌شود تا در زمستان سرمای هوا کاهش یابد.
- عبور جریان‌های آب سرد از کناره کشورهای حاشیه اقیانوس‌ها و دریاها باعث می‌شود تا سرمای شدید در کناره‌ها بروز کند؛ مانند: جریان آب سرد گرینلند که از کناره‌های کانادا عبور می‌کند.

مثال در دی‌ماه، شهر استکهلم، سردتر از رم است؛ زیرا در عرض جغرافیایی بالاتر قرار گرفته است و به منطقه سرد نزدیک‌تر است.

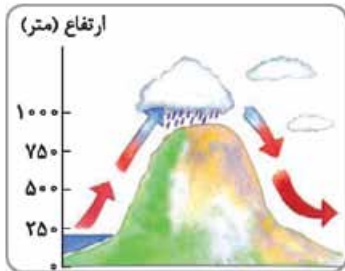
مثال میانگین دمای دو شهر آمین و کی‌یف با وجودی که بر روی یک عرض جغرافیایی قرار دارند با هم متفاوت هستند؛ زیرا

آمین به اقیانوس اطلس نزدیک‌تر است.

توجه هر چه از شهرهای نواحی داخلی به سمت شهرهای مجاور اقیانوس می‌رویم، سرمای زمستان کاهش می‌یابد.

۳. ارتفاع از سطح زمین

در لایهٔ وردسپهر (نزدیک‌ترین لایهٔ جو به زمین) هر چه از سطح زمین بالاتر می‌رویم، دمای هوا کاهش می‌یابد. (هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، ۶ درجه کاهش دما)

در نواحی مرتفع، و بر فراز کوه‌ها، قله‌ها و دامنه‌ها، دما پایین‌تر از نواحی پست است.

اثر ارتفاع کوه‌ها بر روی باد و توده‌های مرطوب

- ۱ جهت وزش باد را تغییر می‌دهند.
- ۲ از نفوذ توده‌های مرطوب به آن سوی خود جلوگیری می‌کنند.

۴. فشار هوا و جریان باد

هوا مانند همهٔ گازها، سنگینی دارد و بر همه‌چیز فشار وارد می‌کند ولی ما این فشار را حس نمی‌کنیم.

فشار هوا را با دستگاه فشارسنج اندازه‌گیری می‌کنند.

فشار هوا در یک مکان متغیر است و زیاد یا کم می‌شود.

از عوامل مهم جریان عمومی هوا و تغییرات آب‌وهوایی در مناطق مختلف پراکندگی کانون‌های فشار است.

کوهنوردان در ارتفاع زیاد به سبب سرما که فشار هوا کم و میزان اکسیژن در واحد حجم کاهش می‌یابد، ممکن است با مشکل تنفسی روبه‌رو شوند.

قبل از شروع پرواز با هواپیما، طریقهٔ استفاده از ماسک اکسیژن آموزش داده می‌شود، زیرا در صورت بروز خطر، در ارتفاعات بالا، فشار هوا زیاد و اکسیژن کم است.

پراکندگی کانون فشار شامل مناطق فشار زیاد و مناطق فشار کم است.

باد: هوا همیشه از جایی که فشار زیادی دارد به سمت جایی که فشار کم‌تری وجود دارد، جریان می‌یابد و به این ترتیب، باد به وجود می‌آید.

انسان و تغییرات آب‌وهوایی

علل مهم افزایش دمای زمین

- ۱ زیاد شدن تعداد خودروها.
- ۲ افزایش فعالیت‌های صنعتی که از سوخت‌های فسیلی استفاده می‌کنند.

پیامدهای ناخوشایند استفاده از سوخت‌های فسیلی

- ۱ موجب آلودگی هوا می‌شوند.
- ۲ موجب افزایش گازهای گلخانه‌ای در هواکره می‌شوند.

پیامدهای ناخوشایند گرم‌شدن زمین عبارت‌اند از:

- ۱ بالا آمدن آب دریا
- ۲ ذوب‌شدن یخ‌های قطبی
- ۳ به زیر آب رفتن نواحی ساحلی و جزیره‌ها
- ۴ افزایش و طولانی‌شدن دوره‌های خشکسالی در نواحی گرم و خشک
- ۵ افزایش سیلاب

یکی از دلایل توجه ویژه به انرژی هسته‌ای در کشور ما، علاوه بر کاربردهای پزشکی، کمک به کاهش آلودگی است.

برخی کشورها از جمله آمریکا، با عدم رعایت و پایبند نبودن به برخی قوانین بین‌المللی، از بزرگ‌ترین تخریب‌کنندگان محیط زیست در جهان هستند.

پرسش‌های درس چهارم

جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

- ۱ ناحیه کم‌عمق با ژرفای کم‌تر از ۲۰۰ متر در محل تماس اقیانوس‌ها با خشکی‌ها نام دارد. (مشابه هماهنگ - استان پوشور)
- ۲ لایه‌ای از گاز که از سطح زمین تا ارتفاع ۳۰۰۰ کیلومتری اطراف آن را در بر گرفته نام دارد.
- ۳ پایین‌ترین لایه هواکره که نزدیک سطح زمین است، نام دارد.
- ۴ عمیق‌ترین نقطه آب‌های جهان در قرار دارد. (هماهنگ - استان مازندران، مشابه هماهنگ - استان ایلام)
- ۵ ارتفاع کوه‌ها از نفوذ به آن سوی کوه‌ها جلوگیری می‌کنند.
- ۶ فشار هوا با دستگاه اندازه‌گیری می‌شود.
- ۷ جریان‌های دریایی گرم و سرد بر مناطق مجاور تأثیر می‌گذارد.
- ۸ در لایه وردسپهر، هر چه از سطح زمین بالاتر می‌رویم دمای هوا می‌یابد. (هماهنگ - استان فوژستان)
- ۹ هر چه از مدار استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم، دمای هوا می‌یابد. (هماهنگ - استان گلستان)

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.

نادرست	درست
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- ۱۰ به همه آب‌های کره زمین، آب‌کره می‌گویند.
- ۱۱ فلات قاره‌ها، در دریاها و دریاچه‌ها و برخی در جزیره‌هایی سر از آب بیرون می‌آورند.
- ۱۲ کم‌هزینه‌ترین نوع حمل‌ونقل با میلیون‌ها تن بار، در اقیانوس‌ها امکان‌پذیر است.
- ۱۳ هر چه از قطب‌ها به استوا نزدیک شویم، تابش خورشید مایل‌تر می‌شود. (مشابه هماهنگ - استان فراسان شمالی)

از کلمه‌های داخل پرانتز واژه درست را انتخاب کنید.

- ۱۴ از نظر وجود منابع سرشار نفت و گاز و جزایر ماهی‌گیری اهمیت زیادی دارند. (فلات قاره - شیب قاره) (هماهنگ - استان فوژستان)
- ۱۵ تشکیل ابرها و بسیاری از تغییرات آب‌وهوایی در این لایه صورت می‌گیرد. (تروپوسفر - ازن)
- ۱۶ در دو طرف استوا تا مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، مناطق (گرم - معتدل) هستند. (مشابه هماهنگ - استان گیلان، هرمزگان و یزد)
- ۱۷ کم‌ترین میانگین دمای سالانه در نواحی مجاور (استوا - قطب‌ها) دیده می‌شود. (هماهنگ - استان یزد)

به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۱۸ حرکت آب دریا به چه صورت است؟
- ۱۹ دو مورد از نتایج ارتفاع داشتن از سطح زمین را بنویسید.
- ۲۰ در آب‌وهوای هر یک از مناطق زیر، کدام‌یک از عوامل مؤثر بر آب‌وهوا اثر بیشتری دارد؟ (هماهنگ - استان مازندران)
- الف) شهر ساحلی رامسر
- ب) شهرکرد در رشته‌کوه زاگرس
- ۲۱ یکی از دلایل توجه به انرژی هسته‌ای علاوه بر کارهای پزشکی کمک به چه چیزی است؟
- ۲۲ کدام بخش اقیانوس از نظر وجود منابع سرشار از نفت، گاز و جزایر ماهیگیری اهمیت زیادی دارد؟ (هماهنگ - استان کردستان)
- ۲۳ دلیل تفاوت آب‌وهوا در مناطق دور و نزدیک به خط استوا چیست؟
- ۲۴ سه مورد از ناهمواری‌های کف اقیانوسی را نام ببرید. (هماهنگ - استان چهارمحال و بختیاری)

۲۵ با توجه به متن زیر کدام عامل در تنوع آب‌وهوایی شهرهای بندر انزلی و مشهد تأثیرگذار است؟
(هماهنگ - استان کردستان)
شهر بندر انزلی در کنار دریای خزر قرار دارد. این شهر در بیشتر فصول سال دارای آب‌وهوای معتدل و بارانی است، اما هر چه از سمت بندر انزلی به طرف شهر مشهد پیش برویم از اعتدال و رطوبت هوا کاسته می‌شود.

۲۶ محل برخورد جریان‌های دریایی گرم و سرد از چه نظر اهمیت دارند؟
(هماهنگ - استان فراسان شمالی)

۲۷ از یکسان نتابیدن خورشید به سطح زمین، سه منطقه پدید می‌آیند، با توجه به آن عبارت‌های زیر را تکمیل کنید.

الف) منطقه گرم در دو طرف استوا تا مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی
(هماهنگ - استان گلستان و قم)
ب) منطقه
پ) منطقه

به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

۲۸ فلات قاره‌ها (ایوان خشکی) را تعریف کنید و بنویسید این مناطق از چه لحاظی دارای اهمیت است؟
(هماهنگ - استان کرمان، هرمزگان، سمنان، پوشور، فراسان رضوی و البرز)

۲۹ انسان چگونه بر افزایش دمای زمین تأثیر می‌گذارد؟

۳۰ پیامدهای ناخوشایند استفاده از سوخت‌های فسیلی را بنویسید.

۳۱ دو مورد از فواید اقیانوس‌ها و دریاها را برای انسان بنویسید.
(هماهنگ - استان زنجان، هرمزگان و گلستان)

۳۲ چرا سفر به اعماق اقیانوس‌ها دشوارتر از صعود به قله‌هاست؟
(هماهنگ - استان پوشور، سیستان و بلوچستان، آذربایجان غربی، کرمانشاه، کرمان، کردستان و ایلام)

۳۳ ترکیبات هواکره (اتم‌سفر) را بنویسید.
(مشابه هماهنگ - استان گیلان)

۳۴ عوامل مؤثر بر آب‌وهوای جهان را بنویسید.
(هماهنگ - استان کرمانشاه، همدان، یزد، لرستان و هرمزگان)

۳۵ چگونه تأثیر زاویه تابش خورشید و عرض جغرافیایی بر آب‌وهوا را شرح دهید.

۳۶ دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها چه تأثیری بر روی آب‌وهوا دارد؟
(هماهنگ - استان چهارمحال و بختیاری و مرکزی)

۳۷ اثر ارتفاع کوه‌ها بر روی باد و توده‌های مرطوب چگونه است؟

۳۸ پراکندگی کانون فشار شامل چه مناطقی است و چه اثری دارد؟

۳۹ باد چگونه ایجاد می‌شود؟
(هماهنگ - استان کردستان)

۴۰ پیامدهای ناخوشایند گرم شدن زمین را بنویسید.

(هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان، کوگیلویه و بویر احمد، گیلان، سمنان، آذربایجان شرقی و فراسان شمالی)

۴۱ دو مورد از فعالیت‌های انسان که باعث آلودگی آب اقیانوس‌ها می‌شود را بنویسید.
(هماهنگ - استان قزوین، مشابه هماهنگ - استان مرکزی)

۴۲ همان‌طور که می‌دانید با توجه به استفاده بیش از حد کشورها از سوخت‌های فسیلی برای تولید انرژی، محیط زیست در خطر جدی قرار گرفته است و تغییرات اقلیمی بیشتر شده است. پیشنهاد شما برای تولید انرژی و جلوگیری از تشدید این وضعیت چیست؟ (هماهنگ - استان لرستان)

۴۳ هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به عبارت مناسب در ستون «ب» وصل کنید.

الف	ب
از مشکلات کاوش در اقیانوس‌ها	آب‌وهوای مدیترانه‌ای
نواحی ساحلی آفریقا	تغییرات آب‌وهوا
از خواص لایه تروپوسفر	هزینه بسیار زیاد
دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها	فشار زیاد آب
خواص گازها	سنگینی و فشار
صحرای بزرگ آفریقا	عامل مؤثر بر آب‌وهوای جهان
تأمین آب شیرین از اقیانوس‌ها	آب‌وهوای گرم و خشک

(مشابه هماهنگ - استان کرمان و ایلام)

الف	م			
ب		و		
پ	ه			
ت			ن	
ث		ت		
ج				ک

۴۴ جدول زیر را با توجه به سؤال‌های داده‌شده کامل کنید.

(الف) پهناورترین و عمیق‌ترین اقیانوس جهان، اقیانوس است.

(ب) فلات قاره، همان خشکی است.

(پ) یکی از خصوصیات لایهٔ تروپوسفر، تشکیل است.

(ت) جنگل‌های، در آفریقا، دارای آب‌وهوای گرم و مرطوب است.

(ث) وقتی اشعهٔ خورشید مایل‌تر باشد، گرمایی به زمین می‌رسد.

(ج) در ارتفاعات، دمای هوا است.

گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید.

(هماهنگ - استان قم و لرستان)

۴۵ پهناورترین و عمیق‌ترین اقیانوس جهان چه نام دارد؟

(۱) اقیانوس اطلس (۲) اقیانوس آرام (۳) اقیانوس هند (۴) اقیانوس منجمد شمالی

(هماهنگ - استان یزد)

۴۶ بیشترین گاز موجود در جو کدام است؟

(۱) اکسیژن (۲) بخار آب (۳) نیتروژن (۴) دی‌اکسید کربن

۴۷ در چه عمقی از دریاها، شیب قاره‌ها شکل می‌گیرند؟

(۱) ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ متر (۲) ۲۰۰۰ تا ۵۰۰۰ متر (۳) ۱۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ متر (۴) ۳۰۰ تا ۳۰۰۰ متر

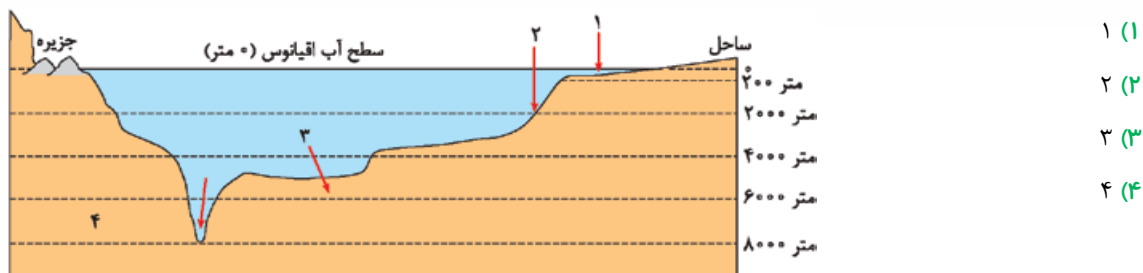
۴۸ از میان عوامل مؤثر بر آب‌وهوا، کدام عامل باعث به وجود آمدن مناطق مختلف آب‌وهوایی بر روی کرهٔ زمین شده است؟

(۱) دوری و نزدیکی به دریاها و اقیانوس‌ها (۲) ارتفاع از سطح زمین

(۳) زاویهٔ تابش خورشید و عرض جغرافیایی (۴) فشار هوا و جریان باد

(نمونه دولتی - استان اصفهان)

۴۹ با توجه به تصویر مشخص کنید کدام منطقه از نظر وجود منابع سرشار نفت و گاز اهمیت زیادی دارد؟

(هماهنگ - استان فارس)

۵۰ کدام گزینه جهت وزش بادهای را تغییر می‌دهد؟

(۱) فشار هوا (۲) ارتفاعات (۳) عرض جغرافیایی (۴) نزدیکی به دریا

۵۱ اگر از مدار استوا به سمت نواحی مجاور قطب‌ها سفر کنید، کدام‌یک از عوامل مؤثر بر آب‌وهوا را مورد توجه قرار می‌دهید؟

(۱) ارتفاع (۲) دوری و نزدیکی به دریا (۳) فشار هوا و جریان باد (۴) عرض جغرافیایی

(هماهنگ - استان زنجان)

۵۲ کدام‌یک از عوامل زیر باعث دشواری‌های کاوش علمی در اقیانوس‌ها و بستر آن‌ها نیست؟

(۱) فشار زیاد آب (۲) تاریکی (۳) جریان‌های دریایی (۴) دمای کم

(نمونه دولتی - استان کرمان)

۵۳ کدام‌یک از پیامدهای ناخوشایند گرم‌شدن کرهٔ زمین نیست؟

(۱) افزایش یا طولانی‌شدن دورهٔ خشکسالی در مناطق گرم (۲) زیر آب رفتن نواحی ساحلی

(۳) پایین‌رفتن آب دریاها (۴) ذوب‌شدن یخ‌های قطبی

(نمونه دولتی - استان گلستان)

۵۴ کدام‌یک از مناطق زیر، اشعهٔ خورشید را به صورت عمودی دریافت می‌کند؟

(۱) مناطق اطراف استوا تا مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی (۲) منطقهٔ معتدل شمالی و جنوبی

(۳) منطقهٔ سرد در مجاورت قطب شمال (۴) مناطق مجاور قطب جنوب

پراکندگی زیست بوم های جهان

درس ۵

زیست بوم ها دنیایی از تنوع و زیبایی هستند، همانند پرده هایی که زندگی را به رنگ ها و شکل های مختلف در اطراف ما نمایش می دهند. هر زیست بوم مشابه هوایی پدید است از حیات. از جنگل های استوایی تا بیابان های خشک همه سرشار هستند از زیبایی و تنوع طبیعی.

زیست بوم (بیوم)

- زیست بوم یک ناحیه وسیع جغرافیایی است که در آن، انواع خاصی از گیاهان و جانوران زندگی می کنند و ناحیه مشخصی را به وجود می آورند.
- سطح زمین به هشت زیست بوم تقسیم شده است.
- یک زیست بوم ممکن است بخش وسیعی از یک قاره را دربرگیرد و یا ویژگی های آن در چند قاره یافت شود.
- در نقشه های کلی و عمومی زیست بوم ها، جزئیات نواحی محلی نشان داده نمی شود و مرز بین نواحی دقیق نیست.

بوم سازگان

- هر زیست بوم از چند بوم سازگان (اکوسیستم) تشکیل شده است.

انواع زیست بوم های جهان:

۱ توندرا	۲ تایگا
۳ جنگل های پهن برگ معتدله	۴ بیشه زارها و مراتع مدیترانه ای
۵ جنگل های بارانی استوایی	۶ ساوان
۷ بیابان	

عوامل مؤثر بر زیست بوم ها

- برخی عوامل اثر گذار بر وجود هر زیست بوم در یک ناحیه عبارتند از: آب و هوا، شکل ناهمواری ها، میزان ارتفاع زمین، جنس خاک.

نکته: مهم ترین عامل در به وجود آمدن زیست بوم ها آب و هوا است.

- از میان عناصر آب و هوایی، دو عنصر دما و بارش بر نوع و میزان پوشش گیاهی اثر می گذارند.
- با تغییر دما و بارش از یک ناحیه به ناحیه دیگر، پوشش گیاهی تغییر می کند.
- اثر دما: دما عامل مهمی در رویش گیاهان است. اگر دمای هوا بسیار پایین باشد، گیاهان نمی توانند برویند.
- اثر بارش: بارش اثر مهمی در میزان پوشش گیاهی یک منطقه دارد.

عوامل مؤثر در رشد پوشش گیاهی

۱ دما
۲ بارش
۳ طول مدت فصل خشک
۴ عمل تبخیر

نمره

ردیف

فصل ۱

نادرست

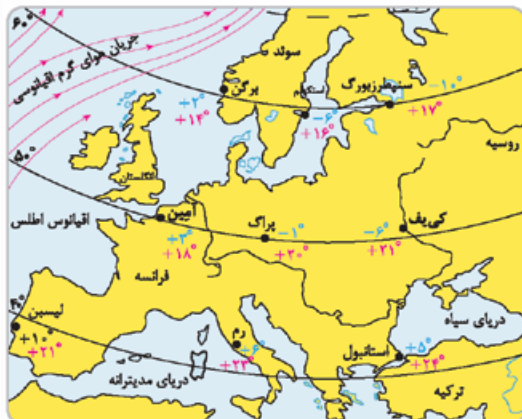
درست

- ۱/۵ (هماهنگ - استان گیلان) مبنای زمان واقعی، موقعیت خورشید در آسمان است.
- ۲/۵ (هماهنگ - استان گیلان) فاصله یک مکان با نصف النهار مبدأ را می نامند.
- ۳/۵ (هماهنگ - استان گیلان) با توجه به این که شهر (الف) در موقعیت ۳۰ درجه شرقی و شهر (ب) در موقعیت ۶۰ درجه شرقی قرار دارد، شما در کدام شهر صدای اذان را زودتر می شنوید؟
- ۴/۱ (هماهنگ - استان اصفهان) مایل بودن محور قطبها چه نتیجه ای دارد؟ (دو مورد)
..... (۱)
..... (۲)
- ۵/۵ (هماهنگ - استان اصفهان) سالی که ماه اسفند آن ۳۰ روز باشد چه نامیده می شود؟
- ۶/۵ (هماهنگ - استان اصفهان) کدام گزینه از نتایج حرکت انتقالی زمین نیست؟
(۱) پیدایش فصلها
(۲) به وجود آمدن سال
(۳) تغییر زاویه تابش
(۴) پدید آمدن شب و روز

فصل ۲

- ۷/۵ (هماهنگ - استان قم) بخش خارجی زمین که حالت جامد دارد و از سنگ و خاک تشکیل شده است، چه نام دارد؟
(۱) هیدروسفر
(۲) لیتوسفر
(۳) اتمسفر
(۴) بیوسفر
- ۸/۵ (هماهنگ - استان قم) به نظر شما چرا مطالعه درباره اقیانوسها و بستر آنها دشوار است؟ (یک دلیل بنویسید.)
- ۹/۵ (هماهنگ - استان زنجان) یک گروه علمی در قطب شمال به مطالعه پدیده هایی مانند ذوب شدن یخ های قطبی، بالا آمدن آب دریا، به زیر آب رفتن نواحی ساحلی و جزیره ها یا افزایش و طولانی شدن دوره های خشکسالی می پردازند. با توجه به آموخته های شما در فصل دوم، پدیده های ذکر شده پیامدهای ناخوشایند چه عاملی می باشد؟
- ۱۰/۱ (هماهنگ - استان اصفهان) به توجه به تصویر به سؤال پاسخ دهید.

تأثیر کدام یک از عوامل مؤثر بر آب و هوای جهان موجب می شود دو شهر «کی یف» و «آمین» که در یک عرض جغرافیایی قرار دارند، دارای دو دمای متفاوت در طی سال باشند؟

کی یف	میانگین دما در دی ماه	میانگین دما در تیر ماه
۶-°	۲۱+°	
۲-°	۱۸+°	

نمره

ردیف

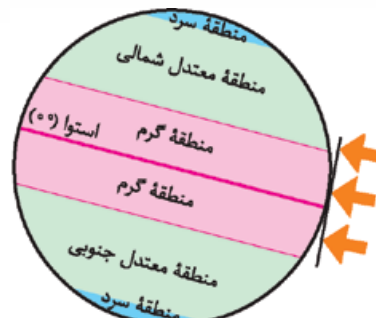
۱۱ از بین عوامل مؤثر بر آب و هوای جهان، هر کدام از تصاویر زیر به کدام عامل اشاره می کند؟ (یک مورد اضافی است.)

(هماهنگ - استان آذربایجان شرقی)

دوری و نزدیکی به اقیانوس ها و دریاها - زاویه تابش خورشید و عرض جغرافیایی - ارتفاع از سطح زمین

(ب)

(الف)

فصل ۳

۱۲ هر یک از عبارات زیر ویژگی کدام زیست بوم است؟ (یک مورد اضافی است.)

(هماهنگ - استان یزد)

ساوان - توندرا - تایگا - جنگل های بارانی استوایی - بیابان

(الف) از نظر تنوع جانوری بسیار غنی است. (.....)

(ب) این زیست بوم بیشترین تنوع زیستی جهان را دارد. (.....)

(ج) این زیست بوم به داشتن جنگل های مخروطی و سوزنی برگ معروف است. (.....)

(د) در این زیست بوم فقط گیاهانی چون خزه و گل سنگ می توانند برویند. (.....)

(ه) این زیست بوم در حاشیه اقیانوس منجمد شمالی است. (.....)

۱۳ به دو مورد از مهم ترین عواملی که باعث تخریب زیستگاه ها در جهان شده است، اشاره کنید.

(هماهنگ - استان فراسان رضوی)

(۱)

(۲)

فصل ۴

نادرست

درست

۱۴ وابستگی حکومت ها به بیگانگان از جمله علل جدی خارجی نابرابری و بی عدالتی است.

۰/۵

(هماهنگ - استان همدان)

۱۵ گاهی مهاجرت در داخل مرزهای یک کشور صورت می گیرد که به آن مهاجرت می گویند. (داخلی - خارجی)

۰/۵

(هماهنگ - استان همدان)

۱۶ در متن زیر چه ملاک هایی از شاخص توسعه انسانی مشخص شده است؟

۱

(هماهنگ - استان همدان)

«آقای امیری از درآمد کافی، شغل مناسب و قدرت خرید بالایی برخوردار است. آقای امیری به امور پدر ۸۵ ساله خود نیز رسیدگی می کند.»

۱۷ در متن زیر عوامل خارجی نابرابری در جهان را مشخص کنید.

۰/۵

(هماهنگ - استان فارس)

«از چند سده گذشته تاکنون، «اشغال نظامی کشورها، وابستگی حکومت ها به بیگانگان، وجود برخی فرهنگ ها و عادات های

غلط، دخالت در امور داخلی کشورها» از جمله عوامل داخلی و خارجی نابرابری در جهان هستند.»

نمره

ردیف

۱ (هماهنگ - استان فارس)

با توجه به عوامل طبیعی و عوامل انسانی جذب جمعیت، جدول زیر را کامل کنید.

۱۸

عوامل طبیعی جذب جمعیت	عوامل انسانی جذب جمعیت
.....	
.....	

فصل ۵

۵/۵ (هماهنگ - استان مرکزی)

کدام شاه حکومت صفوی را به اوج قدرت رساند؟

۱۹

(۲) شاه تهماسب

(۱) شاه اسماعیل

(۴) شاه سلطان حسین

(۳) شاه عباس

۵/۵ (هماهنگ - استان مرکزی)

شاه عباس اول با کمک پر تغالی ها را از سواحل و جزایر ایران بیرون راند.

۲۰

۵/۵ (هماهنگ - استان مرکزی)

در زمان حکومت صفوی کدام رشته های هنری بسیار رواج و شهرت داشت؟ (۲ مورد)

۲۱

۱ (هماهنگ - استان مرکزی)

دو عامل گسترش تجارت در عصر صفوی را بنویسید.

۲۲

۵/۵ (هماهنگ - استان لرستان)

کدام یک از افراد زیر از جمله عالمان و اندیشمندان بزرگ عصر صفویه هستند؟

۲۳

(۲) علامه محمدباقر مجلسی

(۱) ملاصدرا

(۴) همه موارد

(۳) شیخ بهایی

فصل ۶

۵/۵ (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان)

براساس عهدنامه ترکانچای چه مواردی از سوی روسیه به کشور ما تحمیل گردید؟ (۲ مورد)

۲۴

۵/۵ (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان)

مهم ترین مستعمره انگلستان در اوایل دوره قاجار بود.

۲۵

۵/۵ (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان)

او کیست؟ به جای عنوان پادشاه، خود را وکیل الرعایا نامید. (.....)

۲۶

۵/۵ (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان)

انقلاب صنعتی از کدام کشور اروپایی آغاز شد؟

۲۷

(۲) فرانسه

(۱) ایتالیا

(۴) آلمان

(۳) انگلستان

۱/۵ (هماهنگ - استان فارس)

سه مورد از نتایج انقلاب صنعتی در اروپا را بنویسید.

۲۸

۵/۷۵ (هماهنگ - استان فارس)

عبارت های زیر به کدام حکومت مربوط است؟ در جای مشخص شده بنویسید.

۲۹

آرامش و آسایش گذرا: (.....) حکومت ناپایدار: (.....) دخالت کشورهای استعمارگر: (.....)

جمع نمرات ۲۰

موفق باشید

انقلاب اسلامی ایران

درس ۱۵

نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی

پس از کودتای ۲۸ مرداد و بازگشت محمدرضاشاه به سلطنت، به تدریج نفوذ و سلطه آمریکا بر ایران بیشتر شد و مردم ایران از شکست نهضت ملی شدن صنعت نفت و تسلط دوباره بیگانگان بسیار ناراحت بودند.

هدف تغییرات اجتماعی و اقتصادی ایران به توصیه آمریکایی‌ها بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

۱) جلوگیری از وقوع قیام‌های مردمی ۲) حفظ حکومت پهلوی

تغییرات اجتماعی و اقتصادی ایران بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

برخی از این تغییرات عبارت‌اند از:

الف. تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی

حکومت پهلوی در سال ۱۳۴۱ شمسی، قانون انجمن‌های ایالتی و ولایتی (شوراهای استان و شهرستان) را تغییر داد.

تغییرات در مفاد لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی

۱) لغو شرط مسلمان بودن برای انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان

۲) لغو شرط سوگند به قرآن از سوی انتخاب‌شوندگان و تبدیل آن به سوگند به هر کتاب آسمانی

ظاهر تغییر در لایحه ایالتی و ولایتی: زمینه‌سازی برای مشارکت بیشتر مردم در فعالیت‌های اجتماعی

حقیقت تغییر در لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی: تضعیف هویت اسلامی جامعه ایران (دلیل مخالفت علما با این تغییر)

آغاز نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی

آیت‌الله سید روح‌الله خمینی از برجسته‌ترین مخالفان تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی بوده است. او عالمی شجاع بود که در قم اقامت داشتند، ایشان می‌دانستند که هدف حکومت از این تغییرات، مخالفت با اسلام و تخریب ارزش‌های اسلامی است.

توجه سرانجام تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی: با مخالفت علمای دین و امام خمینی لغو شد.

ب. اصول شش‌گانه

محمدرضاشاه پیروی از سیاست‌های آمریکا را برای حفظ حکومت خود ضروری می‌دانست.

اصول شش‌گانه یا انقلاب سفید، نوعی پیروی از سیاست‌های آمریکا بود که محمدرضاشاه، مدت کوتاهی بعد از لغو تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی اعلام کرد آن‌ها را به همه‌پرسی (رفراندوم) خواهد گذاشت.

دلایل مخالفت امام خمینی و علمای دین با اصول شش‌گانه

۱) وابستگی بیشتر سیاسی و اقتصادی کشور به بیگانگان

۲) افزایش سلطه آمریکا بر ایران

امام خمینی همه‌پرسی برای اصول شش‌گانه را غیرقانونی دانست و از مردم خواست در آن شرکت نکنند و مردم در شهرهای قم و تهران تظاهرات کردند و مخالفت خود را اعلام کردند.

همه‌پرسی اصول شش‌گانه با وجود اعتراض مردم در بهمن ۱۳۴۱ برگزار شد و حکومت پهلوی اعلام کرد مردم به این اصول رأی موافق دادند.

پ. قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲

در آن زمان حکومت پهلوی با اسرائیل رابطه برقرار کرده و بخش عمده‌ای از نفت اسرائیل را تأمین می‌کرد. به همین دلیل هیچ‌گاه موضع‌گیری علیه تجاوز و اشغال‌گری‌های اسرائیل نمی‌کرد.

امام خمینی در محرم ۱۳۴۲ به مداحان و سخنرانان

۱ سکوت در برابر حکومت ستمگر، کمک به دشمنان اسلام است.

۲ خطر اسرائیل را به مردم گوشزد کنید.

امام خمینی در عصر عاشورای (۱۳ خرداد ۴۲) در سخنرانی مدرسه فیضیه قم، شاه را به دلیل ستمگری و همکاری با اسرائیل و وابستگی به آمریکا، به شدت محکوم کرد.

علت قیام ۱۵ خرداد: در روز ۱۵ خرداد، مأموران شاه، امام خمینی را دستگیر و به تهران آوردند و در یکی از پادگان‌های نظامی زندانی کردند که این کار مأموران شاه موجب خشم مردم و اعتراض آن‌ها در شهرهای مختلف شد.

شدیدترین اعتراض‌ها در شهرهای قم، تهران و ورامین صورت گرفت.

مأموران شاه به وحشت افتادند و تظاهرات‌کنندگان را به گلوله بستند و قیام را سرکوب کردند.

توجه نتیجه قیام ۱۵ خرداد:

۱ با زور اسلحه و با خشونت مأموران رژیم سرکوب شد

۲ بر خشم و نفرت مردم انقلابی نسبت به شاه و عوامل حکومت او افزود و انگیزه‌ای شد تا مردم به مبارزه تا سرنگونی حکومت پهلوی ادامه دهند.

ت. مخالفت امام خمینی با لایحه کاپیتولاسیون (قضاوت‌سپاری)

بعد از قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲

۱ امام خمینی بعد از چند ماه بازداشت، در فروردین ۱۳۴۳، به قم بازگشت.

۲ دولت ایران توسط آمریکا مجبور شد به مأموران نظامی آمریکا علاوه بر تأمین هزینه‌های آن‌ها، مصونیت قضایی یا حق کاپیتولاسیون بدهد. (براساس این مصونیت اگر آمریکایی‌ها در ایران مرتکب جرمی می‌شدند، دادگاه‌های ایران حق رسیدگی به جرم آن‌ها را نداشتند.)

۳ ذلت‌بار دانستن مصونیت قضایی آمریکاییان توسط امام خمینی و سرزنش نمودن شاه به سبب وابستگی به آمریکایی‌ها.

۴ تبعید امام خمینی در ۱۳ آبان ۱۳۴۳ به ترکیه توسط حکومت پهلوی به دلیل این‌که امام با حکومت سازش نکردند.

۵ تبعید امام از ترکیه به عراق (نجف) یک سال بعد از ۱۳ آبان ۱۳۴۳ تا مهر ۱۳۵۷.

۶ ادامه مبارزه امام خمینی با حکومت پهلوی در تبعید، با صدور اعلامیه و فرستادن پیام و دعوت مردم به مبارزه با حکومت پهلوی.

۷ ادامه مبارزه مردم (به‌ویژه روحانیان، فرهنگیان، دانشجویان و بازاریان) بعد از تبعید امام خمینی.

بعد از تبعید رهبر نهضت، قشرهای مختلف مردم، مبارزه را وظیفه دینی و شرعی خود می‌دانستند.

علاوه بر یاران و پیروان امام خمینی، گروه‌های دیگری نیز با عقاید سیاسی متفاوت در مبارزه با حکومت پهلوی شرکت داشتند.

روش‌های معرفی اسلام انقلابی به جوانان توسط آیت‌الله طالقانی، آیت‌الله مطهری و دکتر علی شریعتی

۱ سخنرانی

۲ نوشتن کتاب و مقاله

۳ برگزاری کلاس‌های تفسیر قرآن و نهج‌البلاغه در مساجد، حسینیه‌ها و دانشگاه‌ها

اوضاع ایران در آستانه انقلاب اسلامی

تصور بیرونی از حکومت پهلوی در سال ۱۳۵۶

در سال ۱۳۵۶ به نظر می‌رسید که حکومت پهلوی در اوج قدرت است، زیرا:

شاه اکثر مخالفان خود را سرکوب کرده بود.

آمریکا و بسیاری از کشورهای قدرتمند از حکومت پهلوی پشتیبانی می‌کردند.

دلائل سیاسی و مشکلات فرهنگی و اقتصادی نارضایتی مردم از شاه در سال ۱۳۵۶

دلائل سیاسی:

- ۱ وابستگی حکومت پهلوی به بیگانگان
- ۲ نفوذ و دخالت کشورهای خارجی به ویژه آمریکا
- ۳ بی‌اختیاری نمایندگان شورای ملی و هیئت وزیران در برابر شاه
- ۴ شکنجه، سرکوب، اعدام، زندان و تبعید مخالفان توسط ساواک و مأموران نظامی
- ۵ نادیده گرفتن حقوق ملت و اصول قانون اساسی مشروطه.

دلائل اقتصادی:

- ۱ حیف و میل و غارت ثروت و سرمایه‌های ملی کشور توسط خاندان پهلوی و مقام‌های حکومتی
- ۲ در فقر، بی‌سوادی و محرومیت بودن بیشتر مردم در شهرهای کوچک و روستاها

دلائل فرهنگی، اجتماعی:

- ۱ عدم آزادی روزنامه در انتقاد از شاه و مقام‌های حکومتی
 - ۲ بی‌توجهی حکومت پهلوی به فرهنگ و ارزش‌های اسلامی
 - ۳ ترویج بی بند و باری و ارزش‌های اسلامی در برنامه‌های تلویزیون و سینما.
- ❖ مرضیه حدیدچی (دباغ) از زنان مبارز و انقلابی که در دوره پهلوی، زندانی و شکنجه شده است.

انقلاب اسلامی از آغاز تا پیروزی

اولین جرقه‌های اعتراضی

دلائل شروع اعتراض‌ها در سال ۱۳۵۶

- درگذشت حاج آقا مصطفی خمینی فرزند بزرگ امام در آبان ۱۳۵۶ به طرز مشکوک
- خشمگین شدن شاه و درباریان او از اقدام ملت در گرامیداشت یاد و نام امام و فرزندش و انتشار مقاله توهین‌آمیز نسبت به امام در روزنامه اطلاعات
- ❖ مردم در شهرهای مختلف برای فوت فرزند امام مجلس ختم برگزار کردند و ضمن ارادت و احترام به امام خمینی خشم خود را نسبت به حکومت شاه نشان دادند.

- ❖ مقاله توهین‌آمیز روزنامه اطلاعات همچون کبریتی بر انبار باروت انقلاب بود.
- ❖ اعتراضات مردم پس از چاپ مقاله، نشانه اعتقاد مردم به اسلام و روحانیت و هم‌چنین پذیرش فکر و نگرش امام خمینی در دل‌های مردم بود.

قیام ۱۹ دی ۱۳۵۶ قم

- علت: انتشار مقاله توهین‌آمیز روزنامه اطلاعات
- شهر: قم
- نتیجه: مأموران شاه مردم قم را به خاک و خون کشیدند.

قیام ۲۹ بهمن ۱۳۵۶ تبریز

- ❖ قیام ۲۹ بهمن تبریز به مناسبت چهلم شهدای ۱۹ دی‌ماه قم انجام شد و بسیاری از مردم تبریز توسط مأموران شاه، شهید و زخمی شدند.

جمعه سیاه ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ تهران

رویدادهای سال ۵۷:

- ۱ ادامه یافتن اعتراض‌های خیابانی مردم
 - ۲ شهرهای مختلف ایران صحنه راهپیمایی علیه حکومت بود.
 - ۳ دست به اعتصاب زدن کارکنان و کارگران شرکت نفت
 - ۴ دست از کار کشیدن کارکنان کارخانه‌های دیگر و مراکز آموزشی، رادیو، تلویزیون، روزنامه‌ها و ...
- ویژگی: از خونین‌ترین رویدادهای قبل از انقلاب بود.
- شهر: تهران
- نتیجه: مأموران شاه در میدان ژاله مردم تهران را به خاک و خون کشیدند.

گسترش تظاهرات و اعتصابات در کشور

عکس العمل شاه در برابر اعتراض های مردم در سال ۱۳۵۷

- ۱) برای فریب مردم پی‌درپی نخست‌وزیران را عوض می‌کرد و به مردم وعده می‌داد.
 - ۲) مأموران خود را موظف کرده بود تظاهرکنندگان را سرکوب کنند.
- رهبر انقلاب، امام خمینی، با هوشیاری، اقدامات شاه و حامیان خارجی او را خنثی کرد و مانع توقف و یا انحراف انقلاب از مسیر خود شد.

هجرت امام از نجف به پاریس

علتها

- ۱) گسترش قیام مردم ایران علیه حکومت پهلوی
 - ۲) وادار کردن دولت عراق به ترک آن کشور
- مبدأ: کشور عراق مقصد: کشور فرانسه مکان: حومه شهر پاریس محله: نوفل لوشاتو

نتایج

- ۱) ملاقات و گفت‌وگوی بسیاری از مبارزان با امام
- ۲) رسانده شدن پیام امام به گوش مردم ایران و جهان توسط خبرنگاران

بازگشت امام به ایران و پیروزی انقلاب

- ۲۶ دی‌ماه ۱۳۵۷: فرار شاه از ایران
- ۱۲ بهمن ۱۳۵۷: ورود امام خمینی به کشور
- ۲۲ بهمن ۱۳۵۷: پیروزی انقلاب اسلامی
- امام خمینی در ۱۲ بهمن ۵۷ بعد از بازگشت به ایران در بهشت‌زهراي تهران سخنرانی کردند و دولت بختیار را غیرقانونی اعلام کردند.
- شعار انقلاب اسلامی استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی بود و مردم با آن به پیروزی رسیدند.

هدف شعار «استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی»

- ۱) از بین بردن وابستگی کشور به بیگانگان
- ۲) تأمین حقوق ملت در چارچوب قوانین و ارزش‌های اسلامی

سه عامل مؤثر در موفقیت انقلاب اسلامی

- ۱) ایمان به اسلام
- ۲) وحدت ملت
- ۳) رهبری قاطع امام خمینی

پرسش‌های درس پانزدهم

جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

- ۱) امام خمینی با فرارسیدن ایام در سال به مداحان و سخنران‌های مذهبی یادآوری کرد که سکوت در برابر حکومت ستمگر، کمک به دشمنان است.
- ۲) قیام ۱۹ دی‌ماه را مردم شهر راه انداختند.
- ۳) ۲۲ بهمن ماه ۱۳۵۷، روز بود.
- ۴) انقلاب اسلامی ایران با شعار ، ، به پیروزی رسید.

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.

درست نادرست

- ۵ بعد از بازگشت محمدرضا شاه به سلطنت، نفوذ و سلطه آمریکا در ایران بیشتر شد.
- ۶ مردم تبریز به مناسبت چهلم شهدای ۱۹ دی قم، در روز ۲۹ بهمن قیام کردند. (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان)
- ۷ شاه در ۱۹ دی ماه ۵۷ از کشور فرار کرد.
- ۸ محمدرضا شاه پیروی از سیاست‌های آمریکا را برای حفظ حکومت، ضروری می‌دانست. به همین دلیل بعد از لغو تصویب نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی اعلام کرد که اصول شش‌گانه‌ای را با نام انقلاب سفید به فراندوم خواهد گذاشت. (هماهنگ - استان لرستان)

به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۹ نام فرزند بزرگ امام خمینی (علیه السلام) که در سال ۱۳۵۶ به طرز مشکوکی درگذشت چه بود؟
- ۱۰ اوج قدرت پهلوی و نارضایتی مردم از حکومت آنان در چه سالی بود؟ (هماهنگ - استان فراسان شمالی)
- ۱۱ هدف آمریکا از ایجاد تغییرات در امور اجتماعی و اقتصادی ایران در زمان حکومت پهلوی چه بود؟ (هماهنگ - استان سمنان، هرمزگان، یزد و سمنان)
- ۱۲ بعد از کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲، سلطه و نفوذ کدام کشور استعمارگر در ایران بیشتر شد؟ (هماهنگ - استان کرمانشاه)
- ۱۳ آمریکا برای از بین بردن زمینه قیام مردمی و حفظ حکومت پهلوی به شاه چه توصیه‌ای کرد؟
- ۱۴ منظور از کاپیتولاسیون (مصونیت قضایی) که در دوران سلطنت محمدرضا شاه تصویب شد، چیست؟ (هماهنگ استان - فراسان رضوی، زنجان، مشابیه هماهنگ - استان گلستان، کرمان)
- ۱۵ ۲۶ دی ماه سال ۱۳۵۷، ۱۲ و ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ به ترتیب چه اتفاقاتی افتاد؟
- ۱۶ هدف شعار استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی چه بود؟
- ۱۷ سه عامل مؤثر در موفقیت انقلاب اسلامی را نام ببرید. (هماهنگ - استان فوژستان، گیلان، مازندران، شهرستان‌های تهران، فارس، اصفهان، فراسان شمالی، ایلام و آذربایجان غربی)
- ۱۸ یکی از آرمان‌های اساسی نظام جمهوری اسلامی ایران، مسئله استقلال بود. دو مورد دیگر را شما بنویسید. (هماهنگ - استان کهگیلویه و بویر احمد)

به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

- ۱۹ در زمان تبعید امام خمینی، آیت‌الله مطهری و دکتر شریعتی چه روش‌های فرهنگی، انقلاب اسلامی را به جوانان معرفی می‌کردند؟ (هماهنگ - استان کردستان)
- ۲۰ در مورد قانون انجمن‌های ایالتی و ولایتی در سال ۱۳۴۱ ه. ش. به سؤالات زیر پاسخ دهید:
- الف) تغییرات این قانون توسط پهلوی را بنویسید. (مشابیه هماهنگ - استان گلستان، بوشهر، یزد، کردستان، سیستان و بلوچستان)
- ب) یکی از برجسته‌ترین مخالفان این تغییرات که بود؟
- ۲۱ چرا علما و امام خمینی با لایحه انجمن ایالتی و ولایتی مخالفت کردند؟
- ۲۲ پیامدهای اصول شش‌گانه انقلاب شاه و ملت یا انقلاب سفید چه بود؟
- ۲۳ علت قیام ۱۵ خرداد ۴۲ چه بود؟ (هماهنگ - استان کهگیلویه و بویر احمد)
- ۲۴ مردم کدام شهر در قیام ۱۵ خرداد ۴۲ شرکت داشتند و این قیام چه نتایجی داشت؟ (هماهنگ - استان بوشهر)
- ۲۵ چرا مردم از حکومت پهلوی در سال ۵۶ ناراضی بودند؟ (هماهنگ - استان چهارمحال و بختیاری و مرکزی)
- ۲۶ علت قیام ۱۹ دی ۱۳۵۶ در شهر قم و نتیجه آن چه بود؟ (هماهنگ - استان البرز، سمنان، فراسان جنوبی، قم، اصفهان، هرمزگان، آذربایجان غربی و مازندران)
- ۲۷ علت قیام ۲۹ بهمن تبریز و نتیجه آن چه بود؟

۲۸ در متن تاریخی زیر، دو مورد نادرست در نظر گرفته شده است. یک مورد آن را پیدا کرده و در جدول زیر قرار دهید و سپس آن را اصلاح نمایید.

(هماهنگ - استان مازندران)

«یکی از خونین‌ترین رویدادهای دوران انقلاب در روز ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ در قم به وقوع پیوست. در آن روز که به روز فرار شاه معروف است، مأموران رژیم به طرز بی‌رحمانه‌ای تظاهرات مردم را در میدان ژاله (شهدای کنونی) به خاک و خون کشیدند.»

اصلاح شده	مورد نادرست

۲۹ فرض کنید سردبیر یا مدیر مسئول یک روزنامه دیواری مدرسه خودتان یا صاحب امتیاز یک روزنامه رسمی کشور هستید، دو رویداد و حادثه مهم و دو شخصیت تأثیرگذار انقلاب را در روزنامه خود ذکر کنید.

(هماهنگ - استان کوگیلویه و بویر احمد)

حوادث: ۱- ۲-

شخصیت‌ها: ۱- ۲-

(هماهنگ - استان آذربایجان غربی)

۳۰ علت مخالفت امام خمینی با اصول شش‌گانه چه بود؟

(هماهنگ - استان فوژستان)

۳۱ اقدامات امام خمینی را در مبارزه با حکومت پهلوی در داخل جدول بنویسید.

ادامه مبارزه در دوران تبعید	مخالفت با تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی
-----------------------------	--

۳۲ هر یک از عبارات‌های ستون «الف» را به عبارات‌های مناسب در ستون «ب» وصل کنید.

(مشابه هماهنگ - استان آذربایجان شرقی، فوژستان، فراسان شمالی، ایلام و کوگیلویه و بویر احمد)

الف	ب
• علت تبعید امام خمینی به ترکیه	• سخنرانی روز عاشورا علیه رژیم شاه
• ۱۳ آبان ۱۳۴۳	• کاپیتولاسیون
• لغو شرط سوگند به قرآن توسط انتخاب‌شوندگان	• تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی
• دادن مصونیت قضایی به مأموران نظامی آمریکا	• مخالفت با لایحه کاپیتولاسیون
• علت دستگیری امام خمینی در ۱۳ خرداد ۴۲	• جمعه سیاه (خونین‌ترین رویداد انقلاب)
• ۱۷ شهریور ۱۳۵۷	• تبعید امام خمینی از ایران

۳۳ جدول زیر را با توجه به سؤال‌های داده‌شده کامل کنید.

الف) حقیقت تغییر لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی به هویت دینی بود.	ه
ب) امام خمینی در محرم ۱۳۴۲ خطر را به مردم گوشزد کرد.	ا
پ) پیروی از امام خمینی و مبارزه با استعمار، وظیفه مردم بود.	ر
ت) لایحه کاپیتولاسیون به معنی مصونیت آمریکایی‌ها در ایران بود.	ق
ث) قیام ۱۹ دی در شهر شکل گرفت.	م
ج) جمعه سیاه، خونین‌ترین رویداد انقلاب در شهر بود.	ر

◀ گزینه مناسب را انتخاب کنید.

(هماهنگ - استان چهارمحال و بختیاری)

۳۴ علت قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ کدام گزینه است؟

- ۱) اعتراض به تبعید امام به ترکیه
۲) اعتراض به حق کاپیتولاسیون
۳) اعتراض به اصول شش‌گانه
۴) اعتراض به دستگیری امام بعد از سخنرانی در فیضیه قم

۳۵ ترتیب کدام رویدادهای تاریخی درست است؟

- ۱) سخنرانی امام خمینی در مدرسه فیضیه - قیام ۱۵ خرداد - انتشار مقاله توهین آمیز به امام در روزنامه اطلاعات - جمعه سیاه
- ۲) جمعه سیاه - بازگشت امام خمینی به قم بعد از چند ماه بازداشت - انتشار مقاله توهین آمیز به امام در روزنامه اطلاعات - مصونیت قضایی یا حق کاپیتولاسیون به نظامیان آمریکا
- ۳) همه پرسی اصول شش گانه - تبعید امام خمینی به تهران - سخنرانی امام خمینی در مدرسه فیضیه - جمعه سیاه
- ۴) لایحه قضاوت سپاری - تبعید امام به نجف - درگذشت آقا مصطفی خمینی - جمعه سیاه

(هماهنگ - استان لرستان)

۳۶ علت قیام ۱۹ دی ماه ۱۳۵۶ قم کدامیک از موارد زیر بود؟

- ۱) تبعید امام به ترکیه
- ۲) چهل شهدای تبریز
- ۳) مخالفت با اصول شش گانه
- ۴) اعتراض به توهین به امام خمینی در روزنامه اطلاعات

(هماهنگ - استان فارس)

۳۷ در روز ۱۳ آبان ۱۳۴۳ کدامیک از وقایع تاریخی زیر به وقوع پیوست؟

- ۱) سرنگونی دولت مصدق
- ۲) تصویب لایحه کاپیتولاسیون
- ۳) تبعید امام خمینی به ترکیه
- ۴) تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان

۳۸ چه کسانی به شاه برای جلوگیری از وقوع قیام های مردمی توصیه کردند که در امور مختلف اجتماعی و اقتصادی کشور تغییراتی ایجاد کند؟

(نمونه دولتی - استان آذربایجان غربی و اردبیل)

- ۱) انگلیسی ها
- ۲) اسرائیلی ها
- ۳) فرانسوی ها
- ۴) آمریکایی ها

(هماهنگ - استان ایلام و شهرستان های تهران)

۳۹ کدامیک از حوادث زیر باعث تبعید امام خمینی شد؟

- ۱) مخالفت با اصول شش گانه
- ۲) مخالفت با لایحه کاپیتولاسیون (قضاوت سپاری)
- ۳) سخنرانی در محرم ۱۳۴۲
- ۴) مخالفت با قانون انجمن های ایالتی و ولایتی

۴۰ چرا آمریکایی ها به محمدرضا پهلوی پیشنهاد کردند اصلاحاتی در امور مختلف اجتماعی و اقتصادی ایران ایجاد کند؟

(نمونه دولتی - استان تهران)

- ۱) جلوگیری از وقوع قیام های مردمی و حفظ حکومت پهلوی
- ۲) حمایت از رژیم مستبد و وابسته محمدرضاشاه پهلوی
- ۳) ساکت نگاه داشتن مردم در برابر ظلم و سلطه بیگانگان بر کشور
- ۴) تضعیف ارزش های اسلامی و جلوگیری از برقراری عدالت

(هماهنگ - استان مرکزی)

۴۱ هدف حکومت پهلوی از تصویب کدام گزینه زیر تضعیف هویت اسلامی جامعه ایران بود؟

- ۱) اصول شش گانه
- ۲) انجمن های ایالتی و ولایتی
- ۳) انقلاب سفید
- ۴) لایحه کاپیتولاسیون

(نمونه دولتی - استان قم و یزد)

۴۲ کدام واقعه کبریتی بر انبار باروت انقلاب اسلامی ایران بود؟

- ۱) تبعید امام خمینی از ایران در ۱۳ آبان ۱۳۴۳
- ۲) کشتار مردم تهران در میدان ژاله در شهریور ۱۳۵۷
- ۳) توهین به امام خمینی در روزنامه اطلاعات در سال ۱۳۵۶
- ۴) سخنرانی امام خمینی در عصر عاشورای ۱۳۴۲

(نمونه دولتی - استان گلستان)

۴۳ کدامیک از موارد زیر از دلایل فرهنگی نارضایتی مردم ایران از شاه و سیاست های او به شمار می رود؟

- ۱) وابستگی حکومت پهلوی به بیگانگان
- ۲) استفاده از رادیو و تلویزیون در جهت تخریب ارزش های اسلامی
- ۳) حیف و میل و غارت ثروت و سرمایه های ملی کشور
- ۴) نادیده گرفتن حقوق ملت و اصول قانون اساسی مشروطه

ایران در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی

از فردای پیروزی انقلاب اسلامی، تلاش برای تحقق شعار «استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی» که خواسته اصلی و اساسی ملت در جریان انقلاب اسلامی بود، آغاز شد.

برپایی نظام جمهوری اسلامی

همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی: ۱۲ فروردین ۱۳۵۸

مأموریت امام خمینی به دولت موقت انقلاب

۱ اداره کشور

۲ انجام اقدامات لازم برای تأسیس نظام سیاسی جدید

۹۸/۲ درصد از مردم ایران در روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸، به جمهوری اسلامی ایران رأی مثبت دادند به همین دلیل روز ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ را روز جمهوری اسلامی ایران نامیدند.

تدوین و تصویب قانون اساسی جدید

پس از فرمان همه‌پرسی، مقدمات تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی انجام شد.

انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی: بهمن و اسفند ۱۳۵۸

پس از تصویب قانون اساسی، انتخاب اولین دوره ریاست جمهوری (بهمن ۱۳۵۸) و سپس اولین دوره مجلس شورای اسلامی (اسفند ۱۳۵۸) انجام شد.

پس از انتخاب ریاست جمهوری و تشکیل مجلس شورای اسلامی، هیئت دولت تعیین شد و نظام جمهوری اسلامی به طور رسمی شکل گرفت. نمودار روند تأسیس نظام جمهوری اسلامی:

شکل‌گیری نهادهای انقلابی

علت تشکیل نهادهای انقلابی به دستور امام خمینی: ضرورت و نیازهای کشور

مهم‌ترین نهادهای انقلابی

۱ سپاه پاسداران

۲ بسیج مستضعفان

اهداف هر نهاد

۱ سپاه و بسیج: دفاع از آرمان‌های انقلاب و مرز و بوم کشور

۲ جهاد سازندگی: عمران و آبادانی روستاها و تأمین آب، جاده، امکانات بهداشتی و نظایر آن

توطئه‌ها و دسیسه‌های دشمنان

نظام جمهوری اسلامی ایران از همان ابتدای شکل‌گیری، به حمایت از نهضت‌های آزادی‌بخش در سراسر جهان برخاست.

نتایج حمایت ایران از نهضت‌های آزادی‌بخش

- ۱ جمهوری اسلامی روابط خود را با دولت اشغالگر قدس (اسرائیل) قطع کرد.
- ۲ از قیام مردم فلسطین برای آزادی کشورشان پشتیبانی کرد.
- دولت‌های سلطه‌گر و زورگو و در رأس آن‌ها آمریکا فعالیت‌های گسترده‌ای را برای انحراف و نابودی نظام نوپای اسلامی آغاز کردند.

توطئه‌ها و دسیسه‌های دشمنان برای نابودی انقلاب اسلامی

- ایجاد شورش و ناامنی
- ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی
- اقدامات نظامی
- جنگ تحمیلی

الف. ایجاد شورش و ناامنی

اجراکننده: گروه‌های ضدانقلاب داخلی

حامی: دشمنان خارجی

مناطق: مرزی

هدف: قراردادن اقوام ایرانی در مقابل هم یا به راه انداختن جنگ داخلی

اقدامات: ایجاد اغتشاش و ناامنی، خسارت به اموال عمومی و دارایی‌های مردم

ب. ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی

یکی از اقدام‌های جنایت‌کارانه گروه‌های ضدانقلاب مانند فرقه مجاهدین خلق (منافقین) که با حمایت دشمنان خارجی انجام گرفت، ترور شخصیت‌های انقلابی، مسئولان سیاسی و فرهنگی بود.

نمونه‌هایی از ترور شخصیت‌های نظام جمهوری اسلامی

- ۱ ۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۸: ترور آیت‌الله مطهری
- ۲ ۸ شهریور ۱۳۶۰: ترور رئیس‌جمهور رجایی و نخست‌وزیر دکتر باهنر
- ۳ مجروح کردن آیت‌الله خامنه‌ای
- ۴ ۷ تیر ۱۳۶۰: ترور آیت‌الله دکتر بهشتی و ۷۲ تن از یارانش در مرکز حزب جمهوری اسلامی
- منافقین حتی به مردم عادی هم رحم نمی‌کردند و چندین هزار نفر از زن و مرد و پیر و خردسال را به قتل رساندند.

پ. اقدامات نظامی

سفارت آمریکا در ابتدای پیروزی انقلاب

- به مرکزی برای حمایت از گروه‌های ضدانقلاب تبدیل شد.
- به مرکزی برای جاسوسی و نفوذ در برخی جریان‌ها و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی تبدیل شد.

نکته: در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ دانشجویان پیرو خط امام آن‌جا را تسخیر کردند و تعدادی از مأموران دولت آمریکا را به گروگان گرفتند.

حادثه ۱۳ آبان ۱۳۵۸:

شرط دانشجویان برای آزادی گروگان‌ها:

- ۱ آمریکا شاه را تحویل دهد.
- ۲ متعهد شود که در امور داخلی ایران دخالت نمی‌کند.

پاسخ آمریکا برای رهایی گروگان‌ها: اقدام به حمله نظامی کرد.

نتیجه اقدام نظامی: هواپیما و بالگردهای آن‌ها در صحرای طبس دچار طوفان شن شد و نیروهای آن‌ها با تحمل تلفات و خسارت گریختند.

سرانجام حادثه ۱۳ آبان ۱۳۵۸:

با میانجیگری دولت الجزایر، دانشجویان پس از یک سال و چند ماه گروگان‌های آمریکایی را آزاد کردند.

جنگ تحمیلی

زمان آغاز: ۳۱ شهریور ۱۳۵۹

چگونگی آغاز: حمله صدام (رئیس‌جمهور حکومت بعثی عراق) با پشتیبانی برخی قدرت‌های استکباری به خرمشهر

مدت زمان طول جنگ: ۸ سال

نتیجه: صدام یک وجب از خاک ایران را هم نتوانست بگیرد.

در طول جنگ تحمیلی، کشورهای مختلفی مانند آمریکا، شوروی، انگلستان، فرانسه، آلمان و ... به رژیم بعث عراق انواع کمک‌های تجهیزاتی و اطلاعاتی را می‌رساندند مانند کمک‌های تسلیحات شیمیایی برخی کشورهای اروپایی مانند آلمان برای بمباران شیمیایی برخی شهرهای ایران مانند سردشت.

آزادگان (رزندگان در بند): اسیران جنگ تحمیلی در عراق که دو سال بعد از اعلام آتش‌بس به میهن برگشتند.

تحریم اقتصادی و جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران

تحریم اقتصادی

هدف تحریم‌های اقتصادی علیه ایران فشار بیشتر بر مردم و جمهوری اسلامی ایران بود.

اولین تحریم اقتصادی ایران

توسط آمریکا صورت گرفت.

به سرعت بعد از پیروزی انقلاب انجام شد.

آمریکا هم‌زمان با اولین تحریم اقتصادی ایران، بسیاری از پول‌های ایران در بانک‌های خارجی یا اموال کشور در خارج را مصادره کرد.

آمریکا هنوز هم به بهانه‌های مختلف به فشارها و تحریم‌های خود علیه ایران می‌افزاید، به گونه‌ای که حتی مردم ایران را از داشتن برخی از داروهای حیاتی محروم کرده است.

جنگ نرم

قدرت‌های مستکبر و زورگو مانند آمریکا، انگلیس و هم‌پیمانان آنان، وقتی متوجه شدند امکان پیروزی در جنگ نظامی با ایران را ندارند کم‌کم وارد جنگ نرم علیه کشور عزیز ما شدند که تا امروز نیز ادامه دارد.

هدف دشمن در جنگ نرم: تغییر ذهن و اراده مردم است تا چیزی را بخواهند که دشمن می‌خواهد.

در این جنگ، اگر دشمن بر یک فرد یا افرادی غلبه کند، آن فرد یا افراد کشته نمی‌شوند، بلکه تبدیل به یک نیروی جدید برای دشمن می‌شوند.

راه پیروزی در نبرد نرم

۱. شناخت ارزش‌های انسانی

۲. تقویت هویت اسلامی - ایرانی

۳. تفکر صحیح

۴. افزایش معنویت و دین‌داری در دل‌هاست.

رحلت امام خمینی و انتخاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به رهبری

۱۳ خرداد ۱۳۶۸ امام خمینی از میان مردم ایران پر کشید و یک روز بعد مجلس خبرگان رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای را به رهبری انقلاب اسلامی منصوب کرد.

مرقد امام خمینی در نزدیکی بهشت زهرا تهران است.

عظیم‌ترین ثمره زندگی امام خمینی، رهبری انقلاب بزرگ اسلامی ایران بود.

نظر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای درباره نقش امام خمینی در انقلاب اسلامی: «این انقلاب در هیچ کجای جهان بی نام امام خمینی شناخته نیست».

آیت‌الله خامنه‌ای همواره بر حفظ و تداوم آرمان‌های انقلاب اسلامی و راه امام خمینی تأکید داشته و در این زمینه گام‌های مؤثری برداشته‌اند.

پرسش‌های درس شانزدهم

جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

- ۱ پس از تصویب قانون اساسی اولین انتخابات در بهمن ۱۳۵۸ برگزار شد. (مشابه هماهنگ - استان همدان)
- ۲ هواپیما و بالگردهای کشور آمریکا در دچار طوفان شن شدند.
- ۳ عظیم‌ترین ثمره زندگی امام خمینی بود. (هماهنگ - استان گلستان)
- ۴ اولین تحریم اقتصادی ایران توسط کشور صورت گرفت.
- ۵ فرقه با حمایت دشمنان خارجی تعداد زیادی از مسئولین را ترور کرده است.
- ۶ یک روز بعد از ارتحال امام خمینی، آیت‌الله خامنه‌ای را به رهبری برگزید. (هماهنگ - استان فراسان شمالی)
- ۷ سپاه پاسداران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به فرمان براساس ضرورت و نیازهای کشور به وجود آمد. (هماهنگ - استان بوشهر)

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.

نادرست	درست
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- ۸ هدف دشمن در جنگ نرم، تغییر ذهن و اراده مردم است. (هماهنگ - استان فراسان شمالی)
- ۹ جنگ تحمیلی بعد از هفت سال پایداری ملت و ایثار رزمندگان به پایان رسید. (هماهنگ - استان گلستان)
- ۱۰ ۱۳ آبان ۱۳۵۸، روز تسخیر لانه جاسوسی بود.
- ۱۱ در جنگ تحمیلی صدام به هیچ‌یک از اهداف خود نرسید.

به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۱۲ این سخن از کیست؟ «این انقلاب در هیچ کجای جهان بی‌نام امام خمینی شناخته نیست.» (هماهنگ - استان کرمانشاه، چهارمحال و بختیاری و آذربایجان غربی)
- ۱۳ در روزهای زیر چه اتفاقی افتاد؟

الف) ۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۸	ب) ۸ شهریور ۱۳۶۰	پ) ۷ تیرماه ۱۳۶۰	ت) ۱۴ خرداد ۱۳۶۸
-----------------------	------------------	------------------	------------------
- ۱۴ هدف دشمنان انقلاب اسلامی از تحریم اقتصادی ایران چیست؟ (هماهنگ - استان فراسان رضوی)
- ۱۵ نقش گروه‌های ضد انقلاب داخلی را در ایجاد شورش و ناامنی در سال‌های نخست پیروزی انقلاب اسلامی بنویسید. (هماهنگ - استان فوژستان)
- ۱۶ کدام نقشه دشمنان انقلاب اسلامی جهت فشار بیشتر بر مردم و جمهوری اسلامی ایران بود؟ (هماهنگ - استان همدان)
- ۱۷ امام خمینی به دولت موقت انقلاب چه مأموریتی داد؟
- ۱۸ روند تأسیس نظام جمهوری اسلامی را تکمیل کنید. (هماهنگ - استان فارس)

تعیین هیئت دولت	پ	ب	الف	همه پرس‌سی تعیین نظام سیاسی
-----------------	---	---	-----	-----------------------------

- ۱۹ من کیستم؟ (هماهنگ - استان گلستان)
- ۲۰ «در اوایل انقلاب به دولت موقت مأموریت دادم که ضمن اداره امور کشور، اقدامات لازم را برای تأسیس نظام سیاسی جدید انجام دهد.» (هماهنگ - استان کردستان و مشابه هماهنگ - استان گلستان)
- ۲۱ خواسته اصلی و اساسی ملت ایران در جریان انقلاب اسلامی تلاش برای تحقق چه شعاری بود؟ (هماهنگ - استان گلستان و بوشهر)

به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

- ۲۲ دو مورد از نهادهایی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی تشکیل شدند را نام ببرید. علت تشکیل این نهادها چه بود؟ (مشابه هماهنگ - استان البرز، قزوین، گیلان و هرمزگان)
- ۲۳ سه مورد از توطئه‌ها و دسیسه‌های دشمنان پس از پیروزی انقلاب، علیه کشورمان را نام ببرید. (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان، کوهگیلویه و بویراحمد، کرمانشاه، قزوین، سمنان، کرمان، آذربایجان شرقی و همدان)
- ۲۴ عوامل ناامنی و شورش در زمان انقلاب را نام ببرید.

۲۵ آزادگان چه کسانی هستند؟

۲۶ ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ چه اتفاقی افتاد و چند سال طول کشید؟

۲۷ سفارت آمریکا در چه روزی و به دست چه کسانی و چرا تسخیر شد؟

۲۸ دانشجویان در ازای آزادی گروگان‌های ۱۳ آبان ۱۳۵۸ چه خواسته‌ای داشتند؟

۲۹ هدف دشمن در جنگ نرم چیست؟ (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان، مرکزی، کرمان، شهرستان‌های تهران و ایلام)

۳۰ قدرت‌های مستکبر بعد از ناکامی در جنگ نظامی وارد جنگ نرم علیه کشور ما شده‌اند. راه پیروزی در جنگ نرم چیست؟

(سهمورد) (هماهنگ - استان فارس)

۳۱ کدام کشورها در جنگ به عراق کمک کردند؟

۳۲ کشور عزیز ما پس از پیروزی انقلاب اسلامی در زمینه‌های مختلف (کشاورزی، صنعتی، نظامی، پزشکی، فناوری‌های مختلف و ...) دارای دستاوردها و پیشرفت‌های چشمگیری بوده است. شما کدام دستاورد و پیشرفت را مهم‌تر از بقیه می‌دانید. یک دلیل مختصر و مفید ارائه دهید.

(هماهنگ - استان مازندران)

۳۳ بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، دشمنان، ایران را تحریم اقتصادی کردند یا پول‌های ایران را در بانک‌های خارجی و اموال کشورمان را مصادره کردند. مردم ایران را از داشتن برخی از داروهای حیاتی محروم کردند. جنگ تحمیلی را به وجود آوردند.

دشمنان ایران سعی کردند با تغییر ذهن و اراده مردم به نفع خود، انقلاب را نابود و مردم را دلسرد کنند.

— به نظر شما کدام مورد در متن بالا راه‌انداختن جنگ نرم دشمن علیه انقلاب است؟ (هماهنگ - استان فومن)

۳۴ نمودار روند تأسیس حکومت جمهوری اسلامی را تکمیل کنید. (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان و یزد)

تعیین هیئت دولت	ب	انتخابات اولین دوره ریاست جمهوری	الف	همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی
-----------------	---	----------------------------------	-----	---------------------------

۳۵ هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به عبارت مناسب در ستون «ب» وصل کنید. (مشابه هماهنگ - استان کوگیلویه و بویر احمد و ایلام)

الف	ب
۱۲ فروردین ۱۳۵۸	انتخابات مجلس شورای اسلامی
بهمن ۱۳۵۸	انتخابات ریاست جمهوری
اسفند ۱۳۵۸	آغاز جنگ عراق با ایران
۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۸	شهادت دکتر بهشتی و یارانش
۷ تیرماه ۱۳۶۰	شهادت آیت‌الله مطهری
۸ شهریور ۱۳۶۰	شهادت دکتر باهنر و محمدعلی رجایی
۳۱ شهریور ۱۳۵۹	روز جمهوری اسلامی

۳۶ جدول زیر را با توجه به سؤال‌های داده‌شده کامل کنید.

(الف) ۱۲ ماه روز جمهوری اسلامی ایران نام دارد.

(ب) بعد از همه‌پرسی، تدوین انجام شد.

(پ) پس از انتخاب ریاست جمهوری هیئت تعیین شد.

(ت) سپاه پاسداران و دو نهاد انقلابی بودند.

(ث) جنگ تحمیلی عراق علیه ایران سال طول کشید.

(ج) به اسیران جنگی که دو سال بعد از صلح کشورمان

با عراق به ایران بازگشتند، می‌گوییم.

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۳۷ کدام یک از موارد زیر، از اقدامات گروه‌های ضد انقلاب علیه جمهوری اسلامی است؟

- (۱) جنگ تحمیلی
(۲) تحریم اقتصادی
(۳) ترور شخصیت‌های انقلابی
(۴) قطع روابط سیاسی

الف	ر	د					
ب	ق	ن				س	
پ	و						
ت	ی						
ث	ت						
ج	ز	ه					

۳۸ اصول آیت‌الله خامنه‌ای برای رهبری چیست؟

- ۱) وحدت ملت و ایمان به اسلام
- ۲) از بین بردن وابستگی کشور به بیگانگان و تأمین حقوق ملت
- ۳) حمایت از نهضت‌های آزادی
- ۴) حفظ و تداوم آرمان‌های انقلاب اسلامی و راه امام خمینی

۳۹ بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، از چه زمانی نظام جمهوری اسلامی به طور رسمی شکل گرفت؟ (نمونه دولتی - استان چهارمحال و بختیاری)

- ۱) بعد از همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی
- ۲) بعد از تدوین و تصویب قانون اساسی جدید
- ۳) بعد از انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی
- ۴) بعد از شکل‌گیری نهادهای انقلابی

۴۰ روند تأسیس حکومت جمهوری اسلامی بعد از تدوین و تصویب قانون اساسی جدید به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟ (هماهنگ - استان فارس)

- ۱) انتخابات ریاست‌جمهوری - تعیین هیئت دولت - تشکیل مجلس شورای اسلامی
- ۲) انتخابات ریاست‌جمهوری - انتخابات مجلس شورای اسلامی - تعیین هیئت دولت
- ۳) انتخابات مجلس شورای اسلامی - تعیین هیئت دولت - انتخابات ریاست‌جمهوری
- ۴) انتخابات مجلس شورای اسلامی - انتخابات ریاست‌جمهوری - تعیین هیئت دولت

۴۱ هدف قدرت‌های مستکبر و زورگو از جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی چیست؟ (نمونه دولتی - استان فارس)

- ۱) تغییر ذهن و اراده مردم
- ۲) ایجاد فضای رعب و وحشت
- ۳) غارت ثروت و سرمایه‌های ملی کشور
- ۴) ایجاد شورش و ناامنی

۴۲ گروگان‌های آمریکایی در واقعه تسخیر سفارت آمریکا با میانجی‌گری کدام دولت آزاد شدند؟ (نمونه دولتی - استان گلستان)

- ۱) الجزایر
- ۲) انگلستان
- ۳) آمریکا
- ۴) ترکیه

۴۳ به چه دلیل دانشجویان پیرو خط امام، در ۱۳ آبان ۱۳۵۸، سفارت آمریکا را تسخیر کردند؟ (نمونه دولتی - هماهنگ کشوری)

- ۱) دخالت آمریکا در امور داخلی و روابط بین‌المللی ایران
- ۲) عدم تحویل محمدرضا شاه پهلوی به انقلابیون
- ۳) حمله بالگردهای آمریکا به صحرای طبس
- ۴) حمایت سفارت آمریکا از گروه‌های ضد انقلاب

۴۴ آیت‌الله خامنه‌ای توسط کدام نهاد به مقام رهبری برگزیده شد؟ (هماهنگ - استان سیستان و بلوچستان)

- ۱) مجلس شورای اسلامی
- ۲) هیئت وزیران
- ۳) مجلس خبرگان
- ۴) مجمع تشخیص مصلحت نظام

نمره

ردیف

دانش آموز عزیز لطفاً در این بخش فقط دو فصل را انتخاب کنید و به سؤالات همان دو فصل پاسخ دهید.
بخش اختیاری فصل اول تا آخر فصل ششم

فصل ۱

۰/۵

۱ مکان دقیق قرار گرفتن هر پدیده روی کره زمین را چه می گویند؟

(۱) مختصات مکانی (۲) موقعیت مکانی (۳) مختصات جغرافیایی (۴) خطوط جغرافیایی

۱

۲ کاربرد ساعت رسمی و واقعی در زندگی روزمره ما در ایران چیست؟ (برای هر مورد یک مثال بزنید).

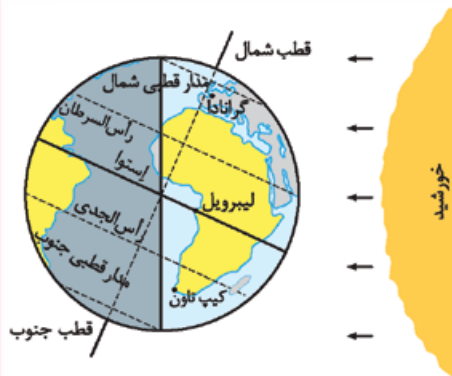
(الف) ساعت رسمی: (ب) ساعت واقعی:

۱

۳ با توجه به تصویر به سؤالات زیر پاسخ دهید.

(الف) طول روز نسبت به شب در نیمکره جنوبی چگونه است؟

(ب) در نیمکره شمالی چه فصلی آغاز شده است؟

فصل ۲

۱

نادرست

درست

۴ عبارات درست و نادرست را مشخص کنید.

(الف) محل تلاقی آبهای سرد و گرم از مهم ترین مناطق صید ماهی جهان است.

(ب) بسیاری از تغییرات آب و هوایی در لیتوسفر صورت می گیرد.

۱/۵

۵ جدول زیر را کامل کنید.

۱	ج
۲	ن
۳	ف

(۱) ناهمواری های دارای دره های تنگ و به شکل V هستند.

(۲) انسان ها برای رفع خود ناهمواری ها را تغییر می دهند.

(۳) یکی از دلایل دشواری بودن کاوش های علمی در بستر اقیانوس ها زیاد آب می باشد.

فصل ۳

۱

۶ نمودار زیر را کامل کنید:

(الف)
 (ب)
 (پ) ارتفاع زمین
 (ت) جنس خاک

عوامل تنوع زیست بوم ها

۱/۵

۷ هر یک از ویژگی های زیر مربوط به کدام زیست بوم است؟ (وصل کنید).

ب
 جنگل های استوایی
 توندرا
 ساوان
 تایگا

الف
 گیاهان این زیست بوم خزه و گلسنگ هستند.
 این زیست بوم به داشتن جنگل مخروطیان معروف است.
 درختان بانوباب از گونه های گیاهی مشهور این زیست بوم است.

نمره

ردیف

فصل ۴

- ۸ در چه صورتی رشد جمعیت و افزایش جمعیت جوان یک نعمت بزرگ و مایه پیشرفت کشور خواهد بود؟
- (۱) با ایجاد شغل‌های دولتی و ساخت انبوه مسکن
(۲) با افزایش رفاه، امکانات زندگی و کاهش فقر
(۳) با برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری در زمینه شغل و آموزش
(۴) با گسترش آموزش مناسب، رایگان و همگانی
- ۹ هر یک از موارد زیر جزء کدام شاخص توسعه انسانی است؟

درآمد و رفاه امید به زندگی یا متوسط طول عمر سواد و آموزش

(الف) دسترسی کافی به آب آشامیدنی سالم: (ب) دسترسی به کالاها و خدمات مورد نیاز:

۱۰ با توجه به شرایط کنونی جهان یک مثال بزنید که مردم یک کشور بدون میل خود مجبور به ترک خانه و سرزمین خود شدند. (یک مورد)

فصل ۵

- ۱ علت شروع جنگ چالدران و حمله سلطان عثمانی به ایران در زمان شاه اسماعیل چه بود؟
- ۱۱ در آستانه تأسیس حکومت صفوی پرتغالی‌ها جزایر و سواحل جنوبی ایران را اشغال کردند.
- ۱۲ (الف) چرا شاه اسماعیل نتوانست پرتغالی‌ها را از خلیج فارس و دریای عمان بیرون کند؟
(ب) شاه عباس چگونه توانست پرتغالی‌ها را از سواحل و جزایر ایران بیرون براند؟

فصل ۶

- ۱ (الف) انقلاب صنعتی یکی از مهم‌ترین دلایل تغییر اوضاع کشورهای اروپایی بود که از کشور آغاز شد.
- (ب) طی عهدنامه شهرهای باکو و گنجه از حاکمیت ایران خارج شد.
- ۱۳
- ۱۴ جدول را کامل کنید.

۱	ک	ن
۲	ت	و
۳	ر	ه

- (۱) او خود را وکیل‌الرعا نامید.
- (۲) این نهضت یکی از گسترده‌ترین جنبش‌های اجتماعی در زمان سلطنت ناصرالدین‌شاه بود.
- (۳) عباس میرزا ولیعهد فتحعلی‌شاه، فرمانده لشکر ایران در جریان جنگ با این کشور بود.

دانش‌آموز عزیز لطفاً به همه سؤالات از ۱۵ تا ۲۸ که شامل فصل هفتم تا دوازدهم می‌باشد به طور کامل پاسخ دهید.

بخش تاریخ

- ۱۵ عبارات صحیح و غلط را مشخص کنید.
- (الف) فرمان تشکیل مجلس شورا از سوی مظفرالدین‌شاه صادر شد.
- (ب) ستارخان و باقرخان رهبران مشروطه‌خواهان اصفهان بودند.
- ۱۶ گزینه درست را انتخاب نموده علامت بزنید.

(الف) در جنگ جهانی دوم متفقین به چه بهانه‌ای ایران را اشغال کردند؟

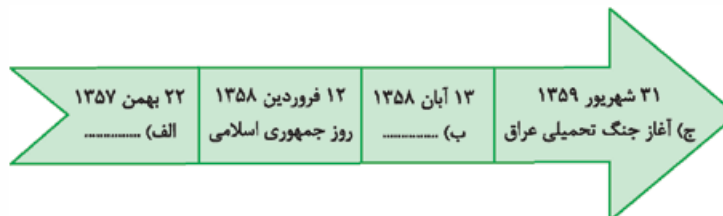
- (۱) بهره‌برداری از راه ارتباطی نیروهای متفقین
(۲) استفاده از موقعیت و منابع ایران
(۳) کناره‌گیری رضاشاه از قدرت و سلطنت
(۴) حضور تعدادی از کارشناسان آلمانی
- (ب) علت قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ چه بود؟

- (۱) اعتراض به توهین به امام در روزنامه اطلاعات
(۲) اعتراض به لایحه مصونیت قضایی
(۳) اعتراض به همه‌پرسی اصول شش‌گانه
(۴) اعتراض به دستگیری و زندانی کردن امام

نمره

ردیف

- ۱۷ هر یک از وقایع زیر با دخالت و توطئه چه کشوری در ایران به وقوع پیوسته است؟
الف) تصویب لایحه کاپیتولاسیون با مصونیت قضایی:
ب) کودتای ۳ اسفند ۱۲۹۹:
- ۱۸ او کیست؟
الف) یکی از رهبران نهضت ملی شدن نفت که با نخست وزیر شدن او این قانون به اجرا درآمد.
ب) فرزند بزرگ امام خمینی (ره) که در سال ۱۳۵۶ به طرز مشکوکی درگذشت.
- ۱۹ وقایع زیر را با توجه به تاریخ وقوع آن به ترتیب بنویسید. (یک مورد اضافی می باشد).
«تسخیر لانه جاسوسی (سفارت آمریکا) - تدوین و تصویب قانون اساسی جدید - پیروزی انقلاب اسلامی»

بخش مدنی

- ۲۰ ارزش‌ها از لایه‌های بیرونی فرهنگ هستند.
- ۲۱ گزینه درست را انتخاب نموده علامت بزنید.
الف) اولین گام در راه تشکیل یک خانواده سالم، چه می باشد؟
(۱) دقت در انتخاب همسر
(۲) مشورت با مشاور خبره
(۳) داشتن پدر و مادر فهیم
(۴) آموزش و تربیت همگانی
ب) کدام یک از گزینه‌های زیر از وظایف رهبر است؟
(۱) برقراری نظم و امنیت
(۲) فرماندهی کل نیروهای مسلح
(۳) عمران و آبادانی کشور
(۴) وضع قوانین و مقررات
- ۲۲ با دو مثال بنویسید چگونه می توان بیشترین بهره‌وری را در مصرف آب در خانه و یا مدرسه داشته باشیم.
- ۲۳ هر یک از تعاریف زیر مربوط به کدام گزینه است؟
الف) محور اقتصاد مقاومتی می باشد.
ب) فعالیت اقتصادی
ج) بهره‌وری
د) یکی از کارکردهای مهم خانواده که موجب بقای نسل و تداوم و تقویت بنیان خانواده می شود.
ه) فرزندآوری
و) رشد کمالات
- ۲۴ متن زیر را کامل کنید. (برای هر جای خالی یک ویژگی بنویسید).
شما دانش آموز پایه نهم هستید که دارای هویت جسمانی و هویت اجتماعی می باشید.
- ۲۵ با توجه به کلمات داده شده نمودار زیر را کامل کنید. (یک کلمه اضافی است).
جامعه کشور خانواده
- الف) اولین و مهم ترین کانون اجتماعی شدن فرد است.
ب) یک نیاز است و سبب تداوم حیات می شود.
پ) یک فرایند طولانی از تولد تا آخر عمر است.

نمره

ردیف

۲

۲۶

اسفند ۱۴۰۲ انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی است.

الف) مشارکت در انتخابات جزء حقوق شهروندی است یا تکالیف شهروندی؟

ب) به جز رهبری و قوای سه‌گانه چه نهادهای دیگری در مدیریت کلان و حاکمیت کشور مشارکت دارند؟ (دو مورد)

۲

۲۷

جدول زیر را کامل کنید.

۱) پیمانی الهی که به موجب آن زن و مرد در زندگی شریک شده و تشکیل خانواده می‌دهند.

۲) مهم‌ترین رکن حکومت جمهوری اسلامی است.

۳) ابداع و حفر نمونه‌ای از تفکر بهره‌وری در زندگی

ایرانیان در روزگار گذشته است.

۴) از منظر اسلام اقتصاد و تولید وسیله هستند نه

۱	۱
ر	۲
ق	۳
ه	۴

۲۰

موفق باشید

۲۴. دوازده سال (۰/۵) ۲۵. وکیل الرعایا (۰/۵)

۲۶. تهران (۰/۲۵) ۲۷. شهرهای باکو و گنجه (۰/۵)

۲۸. ۱. برقرار کردن امنیت و آرامش ۲. نوسازی تشکیلات حکومتی

۳. مبارزه با مفاسد اداری و اقتصادی ۴. توجه ویژه‌ای به حفظ

استقلال کشور ۵. قطع نفوذ روسیه و ۶. تأسیس مدرسه دارالفنون

(ذکر دو مورد کافی است) (هر مورد ۰/۵)

۲۹. آیت‌الله میرزا حسن شیرازی (۰/۲۵)

پاسخ‌نامه آزمون نیم‌سال اول (۲)

۱. درست (۰/۵) ۲. طول جغرافیایی (۰/۵)

۳. در شهر (ب) (۰/۵)

۴. تغییر زاویه تابش خورشید در طول سال - نامساوی بودن روز و شب -

فصل‌های مختلف (ذکر دو مورد کافی است). (هر مورد ۰/۵)

۵. سال کبیسه (۰/۵) ۶. گزیده ۲ (۰/۵)

۷. گزیده ۴ (۰/۵)

۸. فشار زیاد آب، تاریکی و دمای کم در اعماق آب (ذکر یک مورد

کافی است). (۰/۵)

۹. گرمایش زمین (۰/۵)

۱۰. دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها (۱)

۱۱. الف. زاویه تابش خورشید و عرض جغرافیایی (۰/۵) ب. ارتفاع

از سطح زمین (۰/۵)

۱۲. الف. ساوان (۰/۲۵) ب. جنگل‌های بارانی استوایی (۰/۲۵)

ج. تایگا (۰/۲۵) د. توندرا (۰/۲۵) ه. توندرا (۰/۲۵)

۱۳. فعالیت‌های صنعتی و تولید انبوه کالا در کارخانه‌ها (۰/۵) -

مصرف‌گرایی و تولید انبوه زباله (۰/۵)

۱۴. نادرست (۰/۵) ۱۵. داخلی (۰/۵)

۱۶. میزان درآمد و رفاه (۰/۵) - امید به زندگی (۰/۵)

۱۷. اشغال نظامی کشورها (۰/۲۵) - دخالت در امور داخلی کشورها (۰/۲۵)

۱۸. عوامل طبیعی: آب‌وهوای موسمی و دشت‌ها (۰/۲۵) - نواحی

معتدل با باران کافی (۰/۲۵) - عوامل انسانی: نواحی صنعتی (۰/۲۵) -

مکان‌های گردشگری و زیارتی (۰/۲۵)

۱۹. گزیده ۳ (۰/۵)

۲۰. کشتی‌های جنگی انگلستان (۰/۵)

۲۱. خاتم‌کاری - معماری - نقاشی - خوشنویسی - کتاب‌آرایی (ذکر

دو مورد کافی است). (هر کدام ۰/۲۵)

۲۲. برقراری امنیت (۰/۵) - وجود حکومت مرکزی نیرومند (۰/۵)

۲۳. گزیده ۴ (۰/۵)

۲۴. سرزمین‌های ایرانی شمال رود ارس به تصرف روسیه درآمد. - ایران

از داشتن کشتی جنگی در دریای مازندران محروم گردید. - مجبور به

پرداخت غرامت شد. (ذکر دو مورد کافی است). (هر مورد ۰/۲۵)

۲۵. هندوستان (۰/۵)

۲۷. گزیده ۳ (۰/۵)

۲۸. نیروی ماشین و ابزارهای صنعتی جای نیروی انسان و ابزارهای

دستی را در تولید گرفت. (۰/۵) - سرعت و میزان تولید افزایش یافت. (۰/۵)

- افزایش قدرت اقتصادی، نظامی و سیاسی کشورهای اروپایی بیشتر شد (۰/۵)

۲۹. زندیه (۰/۲۵) - افشاریه (۰/۲۵) - قاجار (۰/۲۵)

پاسخ‌نامه درس سیزدهم

۱. فلک کشیدن برخی تجار

۲. تشکیل عدالت‌خانه در تمام شهرها

۳. ارزش‌های اسلامی

۴. ۱. مظفرالدین‌شاه ۲. استبدادی ۳. مشروطه

۵. نادرست؛ مظفرالدین‌شاه فرمان مشروطه را امضا کرد.

۶. نادرست؛ انگلیس و روسیه طبق این قرارداد ایران را تقسیم کردند.

۷. نادرست؛ با پیروزی متفقین به پایان رسید.

۸. درست

۹. نادرست؛ انگیزه مردم را بیشتر کرد.

۱۰. ۱. تشکیل عدالت‌خانه در تمامی شهرها ۲. عمل به قانون اساسی

۱۱. آیت‌الله طباطبایی و آیت‌الله بهبهانی

۱۲. فوت مظفرالدین‌شاه و جانشینی محمدعلی‌شاه با پشتیبانی روسیه

۱۳. ستارخان و باقرخان

۱۴. محمدعلی‌شاه برکنار و احمدشاه پادشاه ایران شد.

۱۵. آلمان، ایتالیا، اتریش، مجارستان، عثمانی

۱۶. انگلستان، روسیه، فرانسه. در اواخر جنگ، آمریکا نیز به متفقین پیوست.

۱۷. به توپ بستن مجلس

۱۸. مشروطه منطبق بر ارزش‌های غربی

۱۹. مقابله با قدرت روزافزون آلمان و متحدانش

۲۰. شهادت شیخ فضل‌الله نوری ۲۱. شیخ فضل‌الله نوری

۲۲. تشکیل مجلس شورای ملی به دستور مظفرالدین‌شاه

۲۳. بعد از یک محاکمه نمایشی اعدام شد.

۲۴. اختیارات شاه براساس قانون محدود می‌شد - نهادهایی مانند

مجلس شورا و هیئت وزیران می‌توانست در اداره کشور دخالت کنند.

۲۵. ۱. تضعیف حکومت‌های مستقل و تبدیل آن‌ها به کشورهای

مستعمره ۲. ایجاد فرقه‌های جدید و دامن زدن به اختلافات مذهبی

و اجتماعی در جهت تضعیف مقاومت

۲۶. ۱. تمجید از ویژگی‌های تمدن غربی و حکومت‌های مشروطه

و بیان اوضاع نابسامان کشور ۲. ترویج پذیرش بی‌چون و چرای

اندیشه غربی و خودباختگی در برابر غرب. ۳. آمیختن نهضت

اصلاح‌طلبی مردم ایران براساس عدالت‌خواهی و نفی استثمار

۲۷. ۱ ناتوانی مظفرالدین شاه برای سامان دادن به اوضاع کشور.

۲ هزینه سنگین سفرهای شاه به خارج از کشور در وضعیت بد اقتصادی

کشور ۳ برخی توهین ها به مقدسات دینی ۴ فلک شدن برخی تجار

۲۸. ۱ بالا رفتن قیمت برخی از کالاهای اساسی مانند نان و قند

۲ اعتراض مردم به گرانی قند ۳ توهین حاکم تهران به معترضین

و فلک کردن تجار ۴ توهین به برخی مقدسات دینی

۲۹. آیت الله طباطبایی و بهبهانی و شیخ فضل الله نوری به همراه مردم

و علما جهت اعتراض به قم و عدهای از مردم به سفارت انگلستان رفتند.

۳۰. چند نفر از مجتهدین به قوانین کشور نظارت کنند تا قوانین و

مصوبات برخلاف دستورات اسلام نباشد.

۳۱. ۱ تدوین متمم قانون اساسی و شدت گرفتن اختلاف ها ۲ تعطیلی

مجلس ۳ شهادت شیخ فضل الله نوری ۴ افزایش دخالت های خارجی

۳۲. گروهی از مشروطه خواهان به اروپا رفتند - مردم و علما در

داخل کشور مقاومت کردند.

۳۳. انگلستان و روسیه برای مقابله با قدرت روزافزون آلمان و متحدانش

تصمیم گرفتند به جای رقابت بر سر استعمار ایران، با یکدیگر همکاری

کنند. به همین دلیل، طی قرارداد ۱۹۰۷ ایران را میان خود تقسیم

کردند؛ شمال ایران به روسیه واگذار شد، مرکز ایران بی طرف اعلام

شد، فارس، بوشهر و شیراز و جنوب شرق ایران به انگلستان واگذار شد.

(بندرعباس، سیستان و زاهدان)

۳۴. پس از بستن قرارداد، روس ها با نیروهای خود وارد خاک ایران

شدند، در تبریز بسیاری از مشروطه خواهان را کشتند و حرم امام رضا (ع)

را به گلوله بستند.

۳۵. دولت ایران در ابتدای جنگ اعلام بی طرفی کرد، اما انگلستان

و روسیه و عثمانی نیروهای خود را وارد کشور ایران کردند و ایران

صحنه جنگ میان سه کشور شد.

۳۶. از میانه دوران سلطنت ناصرالدین شاه با افزایش نفوذ و دخالت

انگلستان و روسیه در ایران، اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی

ایران رو به افول نهاد.

۳۷. ۱ بی ثباتی و آشفتگی ۲ اشغالگری و درگیری های نظامی

۳ ضعف و ناتوانی دولت مرکزی ۴ از بین رفتن امنیت و آرامش

۵ شیوع بیماری های واگیردار ۶ قحطی، فقر و گرسنگی در کشور

۳۸. عدهای از علما با تحصن در حرم حضرت عبدالعظیم از مردم

که به حاکم تهران معترض بودند حمایت کردند. آن ها با این تحصن

یک ماهه به خواسته خود که تشکیل عدالت خانه در تمام شهرها و

عمل به قانون اساسی به شکل دقیق بود جامه عمل پوشاندند.

۳۹. مظفرالدین شاه به ناچار قرارداد مشروطه را امضا کرد، اما

محمدعلی شاه بعد از رسیدن به پادشاهی، نظام مشروطه را منحل

کرد و مجدد نظام استبدادی را برقرار کرد.

۴۰. امضای فرمان مشروطیت - مظفرالدین شاه

به توپ بسته شدن مجلس - محمدعلی شاه

فرمانده دلیر مردان تنگستانی - رئیسعلی دلواری

از رهبران نهضت ملی شدن نفت - دکتر مصدق

۴۱. الف انقلاب مشروطه ب رئیسعلی دلواری پ باقرخان

ت اعدام ث متفقین

۴۲. گزیده ۳ ۴۳. گزیده ۳

۴۴. گزیده ۳ ۴۵. گزیده ۳

۴۶. گزیده ۱ ۴۷. گزیده ۱

۴۸. گزیده ۲ ۴۹. گزیده ۲

۵۰. گزیده ۱ ۵۱. گزیده ۲

پاسخ نامه درس چهاردهم

۱. تقلید از اروپا

۲. مشهد

۳. دکتر مصدق - آیت الله کاشانی ۴. سرلشکر زاهدی

۵. انگلستان - آمریکا ۶. قومی - ارزش های

۷. الف انگلستان ب پهلوی پ ملی شدن صنعت نفت

ت ساواک

۸. نادرست؛ متفقین پیروز شدند.

۹. نادرست؛ مجلس مؤسسان حکومت رضا شاه را به رسمیت شناخت.

۱۰. درست

۱۱. آیت الله مدرس، شیخ محمد خیابانی.

۱۲. الف انگلستان و آمریکا ب مصدق پ آمریکا

۱۳. سازمان اطلاعات و امنیت (ساواک) را برای سرکوبی مردم به وجود آورد.

۱۴. اختلاف اساسی میان رهبران و گروه های سیاسی بر سر نهضت

ملی شدن صنعت نفت.

۱۵. ایران و انگلستان ۱۶. مسجد گوهرشاد

۱۷. الف حضور تعدادی از کارشناسان آلمانی

ب استفاده از موقعیت و منابع و امکانات ایران به سود خودشان

۱۸. رضاشاه را مجبور کردند که از قدرت کناره گیری کند و سپس او

را از ایران تبعید کردند.

۱۹. وحدت ملی و همدلی رهبران نهضت

۲۰. کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

۲۱. سرنگونی حکومت تزاری روسیه و تغییر نام روسیه به اتحاد

جماهیر شوروی

۲۲. دکتر مصدق

۲۳. قراردادی بین ایران و انگلستان، که طبق آن اداره امور نظامی و

مالی ایران در اختیار کارشناسان انگلیسی قرار گرفت.

۲۴. سرنگون شدن حکومت تزاری روسیه بر اثر وقوع انقلاب عظیم و

فراخوانده شدن نیروهایش از ایران.

۲۵. در سوم اسفند ۱۲۹۹ نیروهای تحت فرمان رضاخان مراکز مهم پایتخت را اشغال کردند و احمدشاه مجبور شد سیدضیاء را به نخست‌وزیری و رضاخان را به فرماندهی کل قوا منصوب کند.

۲۶. انگلستان پس از ناکامی در اجرای قرارداد ۱۹۱۹ برای رسیدن به اهداف خود درصدد برآمد که از طریق کودتا اهداف خود را در ایران پی‌گیری کند.

۲۷. خود را فردی مذهبی و پایبند به احکام و ارزش‌های دینی نشان می‌داد، در مراسم و مجالس مذهبی حضور می‌یافت و با علما دیدار و مشورت می‌کرد.

۲۸. ۱ استبداد ۲ سرکوب مخالفان ۳ نوسازی ایران ۴ تضعیف ارزش‌های دینی

۲۹. استبداد، سرکوب آزادی‌خواهان، ایجاد ارتش منظم، احداث راه‌آهن سراسری، تضعیف ارزش‌های اسلامی و تخریب فرهنگ ایرانی

۳۰. بدترین آن کشف حجاب بود، لباس یکسان به تن کردن، کلاه لبه‌دار به نام کلاه پهلوی بر سر نهادن، ایجاد محدودیت در مراسم مذهبی و عزاداری امام حسین (ع)، سرکوب کردن قیام مردم مشهد در حرم امام رضا (ع) و به شهادت رساندن و مجروح کردن عده‌ای در مسجد گوهرشاد ۳۱. یکی از فرماندهان نیروی قزاق به نام رضاخان را به عنوان مهره نظامی و سیدضیاءالدین طباطبایی را به عنوان مهره سیاسی کودتا برگزیدند.

۳۲. رضاشاه دستور داد که حجاب را با زور از سر دختران و زنان ایران بردارند (کشف حجاب).

۳۳. دولت‌های محور: ژاپن - ایتالیا - آلمان؛ دولت‌های متفقین: انگلستان - شوروی - فرانسه - آمریکا.

۳۴. به اقتصاد ایران خسارات فراوان زده شد، کمبود و گرانی مواد غذایی (نان) ایجاد شد، عده زیادی در اثر گرسنگی و سوء تغذیه جان سپردند.

۳۵. رهبران نهضت ملی اسیر جاه‌طلبی و خودخواهی سیاسی اطرافیان خود شدند و نتوانستند از گسترش اختلافات درونی جلوگیری کنند؛ در نتیجه، اتحاد و هم‌دلی به تفرقه و دشمنی تبدیل شد. این وضعیت، ملت را دل‌سرد و دشمنان نهضت را امیدوار کرد.

۳۶. رهبران نهضت ملی شدن صنعت نفت اسیر جاه‌طلبی و خودخواهی سیاسی اطرافیان شدند و نتوانستند جلوی اختلافات درونی را بگیرند.

۳۷. براساس این قرارداد اداره امور نظامی و مالی ایران در اختیار کارشناسان (مستشاران) نظامی و مالی انگلستان قرار می‌گرفت.

۳۸. حمله آلمان به لهستان - با شکست آلمان و بمباران اتمی ژاپن توسط آمریکا، متفقین پیروز شدند.

۳۹. قرارداد ۱۹۱۹ بین یک ایرانی (وثوق‌الدوله) و انگلستان منعقد شد که براساس آن اداره امور نظامی و مالی ایران در اختیار کارشناسان نظامی و مالی انگلستان قرار می‌گرفت. قرارداد ۱۹۰۷ بین دو کشور انگلستان و روسیه منعقد شد و این دو کشور تصمیم گرفتند که ایران را میان خود تقسیم کنند.

۴۰. انتقال سریع نیروهای انگلیسی از شمال به جنوب بود.

۴۱. امتیاز بهره‌برداری از منابع نفت ایران در زمان مظفرالدین‌شاه به کدام کشور واگذار شده بود؟

رهبران نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران چه کسانی بودند؟

۴۲. مخالف با قرارداد ۱۹۱۹ ← شیخ محمد خیابانی

مهره سیاسی کودتای ۱۲۹۹ ← سید ضیاءالدین طباطبایی

به تصویب رساننده قانون وظیفه عمومی ← رضاشاه

انتخاب‌کننده رضاخان به عنوان فرماندهی کل قوه ← احمدشاه

به دستور رضاشاه به شهادت رسید ← آیت‌الله مدرس

از رهبران نهضت ملی صنعت نفت ← آیت‌الله کاشانی

۴۳. الف انگلستان ب زاهدی پ ملی ت لهستان ه ژاپن

ج دکتر مصدق

۴۵. گزینه ۱

۴۷. گزینه ۳

۴۹. گزینه ۴

۵۱. گزینه ۳

۵۳. گزینه ۳

۵۵. گزینه ۱

۴۴. گزینه ۲

۴۶. گزینه ۳

۴۸. گزینه ۳

۵۰. گزینه ۳

۵۲. گزینه ۲

۵۴. گزینه ۲

پاسخ‌نامه درس پانزدهم

۱. محرم - ۱۳۴۲ ۲. قم

۳. پیروزی انقلاب اسلامی ۴. استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی

۵. درست ۶. درست

۷. نادرست؛ ۲۶ دی از کشور رفت. ۸. درست

۹. حاج آقا مصطفی خمینی ۱۰. ۱۳۵۶

۱۱. جلوگیری از وقوع قیام‌های مردمی و حفظ حکومت پهلوی

۱۲. آمریکا

۱۳. در امور مختلف اجتماعی و اقتصادی کشور تغییراتی به وجود آورد.

۱۴. مصونیت قضایی آمریکایی‌ها در ایران

۱۵. فرار شاه از ایران - ورود امام خمینی به کشور - پیروزی انقلاب اسلامی

۱۶. از بین بردن وابستگی کشور به بیگانگان و تأمین حقوق ملت در چارچوب قوانین و ارزش‌های اسلامی

۱۷. ۱ ایمان و اعتقاد به اسلام ۲ وحدت ملت ۳ رهبری قاطع

امام خمینی

۱۸. آزادی - جمهوری اسلامی

۱۹. سخنرانی، نوشتن کتاب و رساله، برگزاری کلاس‌های تفسیر

قرآن و نهج‌البلاغه در مساجد، حسینیه‌ها و دانشگاه‌ها

۲۰. الف لغو شرط مسلمان بودن برای انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان -

لغو سوگند به قرآن از سوی انتخاب‌شوندگان و تبدیل آن به سوگند به

کتاب آسمانی ب امام خمینی

۲۳. الف. تهاجم ب اسرائیل ب شرعی ت قضایی ت قم

ج. تهران

۳۴. گزینه ۴	۳۵. گزینه ۴
۳۶. گزینه ۴	۳۷. گزینه ۳
۳۸. گزینه ۴	۳۹. گزینه ۲
۴۰. گزینه ۱	۴۱. گزینه ۲
۴۲. گزینه ۳	۴۳. گزینه ۲

پاسخ‌نامه درس شانزدهم

۱. ریاست جمهوری ۲. صحرای طبس
۳. رهبری انقلاب بزرگ اسلامی ایران
۴. آمریکا ۵. مجاهدین خلق
۶. مجلس خبرگان رهبری ۷. امام خمینی
۸. درست
۹. نادرست؛ پایداری مردم ایران هشت سال طول کشید.
۱۰. درست ۱۱. درست
۱۲. آیت‌الله خامنه‌ای
۱۳. الف. ۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۸: ترور آیت‌الله مطهری
- ب. ۸ شهریور ۱۳۶۰: ترور رئیس‌جمهور رجایی و نخست‌وزیر دکتر باهنر
- پ. ۷ تیرماه ۱۳۶۰: ترور آیت‌الله دکتر بهشتی و ۷۲ تن از یارانش
- در مرکز حزب جمهوری اسلامی
۱۴. ۱۴ خرداد ۱۳۶۸: امام خمینی از میان مردم ایران پر کشید.
۱۵. فشار بیشتر بر مردم و جمهوری اسلامی ایران
۱۶. ایجاد شورش و ناامنی و ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی
۱۷. تحریم اقتصادی
۱۸. الف. ۱. کشور را اداره کند. ۲. نظام سیاسی جدید تأسیس کند.
- ب. تدوین قانون اساسی
- ج. انتخاب ریاست جمهوری
- د. انتخابات مجلس شورای اسلامی
۱۹. امام خمینی ۲۰. خرمشهر
۲۱. استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی
۲۲. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بسیج مستضعفان با هدف دفاع از آرمان‌های انقلاب اسلامی و مرز و بوم کشور
۲۳. ایجاد شورش و ناامنی - ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی - اقدامات نظامی
۲۴. ایجاد اغتشاش و ناامنی در مرزها - به راه انداختن جنگ‌های داخلی
- در بین اقوام ایرانی - خسارت زدن به اموال عمومی و دارایی مردم
۲۵. اسیران جنگ تحمیلی عراق که دو سال پس از توافق به میهن بازگشتند.
۲۶. سپاه صدام به خرمشهر حمله کرد و جنگ تحمیلی آغاز شد و ۸ سال طول کشید.

۲۱. چون هدف از آن را مخالفت با اسلام و تخریب ارزش‌های اسلامی می‌دانست.

۲۲. ۱. وابستگی سیاسی و اقتصادی کشور به بیگانگان ۲. افزایش سلطه آمریکا بر ایران

۲۳. در روز ۱۵ خرداد مأموران شاه امام خمینی را دستگیر کردند و پس از انتقال به تهران در یکی از پادگان‌های نظامی زندانی کردند. که این کار موجب خشم مردم و اعتراض آن‌ها شد.

۲۴. مردم شهرهای قم، تهران و ورامین در این اعتراض شرکت کردند. مأموران شاه به وحشت افتادند و تظاهرکنندگان را به گلوله بستند و قیام را سرکوب کردند. به این ترتیب بر خشم مردم افزوده شد و انگیزه‌ای شد برای ادامه مبارزه.

۲۵. ۱. نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران هیچ استقلالی نداشتند و مطیع شاه بودند. ۲. روزنامه‌ها آزادی نداشتند و مخالفان به تبعید و اعدام محکوم بودند. ۳. ساواک مخالفان را شکنجه می‌داد. ۴. فقر و محرومیت در روستاها و شهرهای کوچک بود. ۵. کسی حق انتقاد از شاه و حکومت را نداشت. ۶. ثروت ملی به دست خاندان شاه حیف و میل و غارت می‌شد.

۲۶. اعتراض به انتشار مقاله توهین‌آمیز روزنامه اطلاعات بود که نیروهای رژیم مردم قم را به خاک و خون کشیدند.

۲۷. به مناسبت چهل‌م شهدای ۱۹ دی قم بود و مأموران شاه بسیاری از مردم تبریز را به خاک و خون کشیدند.

۲۸. موارد نادرست:

- این رویداد در قم به وقوع پیوست.
- آن روز به فرار شاه معروف است.
- موارد اصلاح‌شده:

- این رویداد در تهران به وقوع پیوست.
- آن روز به جمعه سیاه معروف است.

۲۹. حوادث: ۱. جمعه سیاه و کشتار تظاهرکنندگان در میدان ژاله ۲. مهاجرت امام از نجف به پاریس

شخصیت‌ها: ۱. امام خمینی ۲. آیت‌الله مطهری

۳۰. ایشان می‌دانستند که اجرای این اصول موجب افزایش سلطه آمریکا بر ایران و وابستگی بیشتر سیاسی و اقتصادی بر ایران می‌شد. ۳۱. مخالفت با مصونیت قضایی آمریکاییان - سخنرانی در عصر عاشورا و محکوم کردن شاه - مخالفت با اصول شش‌گانه

۳۲. علت تبعید امام خمینی به ترکیه - مخالفت با لایحه کاپیتولاسیون

۱۳ آبان ۱۳۴۳ - تبعید امام خمینی از ایران

لغو شرط سوگند به قرآن توسط انتخاب‌شوندگان - تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی

دادن مصونیت قضایی به مأموران نظامی آمریکا - کاپیتولاسیون

علت دستگیری امام خمینی در ۱۳ خرداد ۴۲ - سخنرانی روز عاشورا علیه رژیم شاه

۱۷ شهریور ۱۳۵۷ - جمعه سیاه

۲۷. در ابتدای پیروزی انقلاب، سفارت آمریکا در ایران به مرکزی برای حمایت از گروه‌های ضد انقلاب تبدیل شده بود، به همین دلیل در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ دانشجویان پیرو خط امام آن‌جا را تسخیر کردند.

۲۸. آمریکا شاه را تحویل دهد و متعهد شود که در امور داخلی ایران دخالت نکند.

۲۹. تغییر ذهن و اراده مردم تا چیزی را بخواهند که دشمن می‌خواهد و تبدیل به نیروی جدیدی برای دشمن شوند.

۳۰. ۱. شناخت ارزش‌های انسانی ۲. تقویت هویت اسلامی ایران ۳. افزایش معنویت و دینداری در دل‌ها

۳۱. آمریکا - شوروی - انگلستان - فرانسه - آلمان

۳۲. البته که همه دستاوردها ارزشمند هستند، اما ارزش دستاوردهای پزشکی با توجه به تحریم‌ها باعث می‌شود که به بیگانگان نیازمند نباشیم و دستاوردهای نظامی سبب می‌شود تا قدرت دفاع از مرزهای کشور افزایش یابد.

۳۳. این بخش که دشمنان ایران سعی کردند با تغییر ذهن و اراده مردم به نفع خود، انقلاب را نابود و مردم را دلسرد کنند.

۳۴. الف تدوین قانون اساسی ب انتخابات مجلس شورای اسلامی

۳۵. ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ - روز جمهوری اسلامی

بهمن ۱۳۵۸ - انتخابات ریاست جمهوری

اسفند ۱۳۵۸ - انتخابات مجلس شورای اسلامی

۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۸ - شهادت آیت‌الله مطهری

۷ تیر ۱۳۶۰ - شهادت دکتر بهشتی و یارانش

۸ شهریور ۱۳۶۰ - شهادت دکتر باهنر و محمدعلی رجایی

۳۱ شهریور ۱۳۵۹ - آغاز جنگ عراق با ایران

۳۶. الف فروردین ب قانون اساسی پ دولت ت بسیج

ث هشت ج آزاده

۳۸. گزینه ۴

۳۷. گزینه ۳

۴۰. گزینه ۲

۳۹. گزینه ۳

۴۲. گزینه ۱

۴۱. گزینه ۱

۴۴. گزینه ۳

۴۳. گزینه ۴

پاسخ‌نامه درس هفدهم

۱. مشترک ۲. خانواده

۳. هنجارها ۴. عقاید - باورهای

۵. آموختنی ۶. عقاید دینی

۷. نیاز - جامعه ۸. درست

۹. نادرست؛ فرهنگ آموختنی است.

۱۰. نادرست؛ خانواده نخستین کانون اجتماعی شدن است.

۱۱. نادرست؛ از لایه‌های داخلی هستند.

۱۲. نادرست؛ یک ارزش است.

۱۳. نادرست؛ مدگرایی ضد ارزش است.

۱۴. از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود.

۱۵. نمادها - هنجارها - ارزش‌ها و عقاید

۱۶. در جریان روابط اجتماعی

۱۷. نمادها - هنجارها

۱۸. الف نماد ب هنجار پ ارزش ت عقیده ث نماد

ج ارزش

۱۹. الف هنجار ب نماد پ ارزش

۲۰. عقاید دینی

۲۱. چون آگاهی و اندیشه ندارند.

۲۲. شیوه مشترک زندگی در جامعه یا آگاهی و اندیشه مشترک اعضای یک جامعه - فرهنگ پدیده آموختنی است و از طریق ژن به ارث نمی‌رسد.

۲۳. چگونگی برقراری ارتباط با یکدیگر - باورها و اعتقادات - قوانین و مقررات - نحوه استفاده از محیط طبیعی

۲۴. اجتماعی شدن فرایندی طولانی مدت است که از تولد تا آخر عمر ادامه دارد. خانواده اولین و مهم‌ترین کانون اجتماعی شدن است.

۲۵. صحبت کردن - غذاخوردن - تعارف کردن به میهمان‌ها - سلام کردن - نوع پوشش در عزا و جشن - برطرف کردن نیازها - پاهایشان را جلوی بزرگ‌ترها دراز نکنند - موقع غذاخوردن، دهانشان صدا ندهد - چگونگی عبادت و دعا

۲۶. زبان گفتاری - زبان نوشتاری - دست‌ساخته‌های انسان (پوشاک، خوراک و ...) - رفتار انسان

۲۷. الف نماد به معنی نشانه یا نماینده یک پدیده است. علامت «؟» که نماد پرسش است و علامت «!» که نماد تعجب است. نمادها در جریان روابط اجتماعی به وجود می‌آیند. هر جامعه برای انتقال معانی موردنظر خود از انواع معینی از نمادها استفاده می‌کند.

ب به قواعد و شیوه‌های مورد قبول یک جامعه برای انجام دادن کارهای مختلف هنجار می‌گویند.

پ ارزش یعنی خوب و بد، زشت و زیبا و مطلوب و نامطلوب دانستن امور مختلف در یک جامعه.

۲۸. غذاخوردن - سلام کردن - هدیه‌بردن برای کسی که خانه نو خریده است - رعایت قوانین و مقررات - آداب و رسوم اجتماعی - مناسک مذهبی - قواعد احوال‌پرسی - عادات

۲۹. ارزش‌دانستن و اعتقاد به هنجارها - حفظ آبرو و احترام و یا ترس از مجازات

۳۰. صداقت - شجاعت - احترام به سالمندان - دفاع از کشور - کمک به دیگران

۳۱. رسانه‌های جمعی - دوستان، گروه همسالان - برنامه آموزشی و تربیتی - دانشگاه - خدمت سربازی - محل کار

۳۲. زیرا از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود.

۲۴. زندگی در سرزمین ایران - انقلاب اسلامی که نمایان گر آرمان والای جامعه است. - مسلمان بودن - تاریخ طولانی و میراث فرهنگی غنی - زبان مشترک فارسی

ایران جایگاه تمدن های کهن باستان بوده است که بیش از چند هزار سال قدمت دارد. بعد از ورود اسلام به ایران، عقاید و ارزش های اسلامی دگرگونی های بزرگی در فرهنگ ایرانیان پدید آورد.

۲۵. برخی از ویژگی های هویتی تغییر نمی کنند و همیشه ثابت هستند؛ مانند سن، تاریخ تولد و مکان تولد، اما برخی از ویژگی های هویتی همواره در تغییر هستند، مانند فقر و سواد. ما نسبت به ویژگی هایی که قابل تغییرند و می توانیم در انتخاب آن ها نقش داشته باشیم، مسئول هستیم.

۲۶. ایرانیان از دین اسلام نیرو و حیات گرفتند و هم نیرو و حیات خود را صرف خدمت به آن کردند.

۲۷. الف سن - قد - رنگ چشم و مهربان بودن و خوش اخلاق بودن ب دبیر مطالعات اجتماعی - عضویت در هلال احمر و تیم والیبال پ زندگی در ایران و صحبت کردن به زبان فارسی

۲۸. ویژگی های اجتماعی هویت بر ویژگی های فردی آن تأثیر داشته است.

۲۹. چون ما در برابر برخی از ویژگی های هویتیمان که قابل تغییر هستند، مسئول هستیم و باید با شناخت خود و نقاط ضعفمان در جهت پیشرفت خود و جامعه تلاش کنیم.

۳۰. ۱ ما مسلمانیم ۲ زبان مشترک ما فارسی است.

۳۱. غیر قابل تغییر: ماه تولد - سن - شهر محل تولد قابل تغییر: شهر محل سکونت - دانشگاه

۳۲. الف هویت، به احساس و آگاهی و شناخت از خود می گویند. ب صبور بودن و داشتن پشتکار از ویژگی های روانی هویت فردی ما محسوب می شود.

۳۳. گروه خونی - ویژگی جسمانی هویت فردی

صبور بودن - ویژگی روانی هویت فردی

ایرانی بودن - هویت اجتماعی

مسلمان بودن - هویت اجتماعی

جنسیت - ویژگی جسمانی هویت فردی

علاقه به هنر - ویژگی روانی هویت فردی

۳۴. الف هویت ب روانی پ ملت ت فرهنگ ث باستان

۳۵. گزینه ۲	۳۶. گزینه ۲
۳۷. گزینه ۳	۳۸. گزینه ۴
۳۹. گزینه ۱	۴۰. گزینه ۴
۴۱. گزینه ۳	۴۲. گزینه ۲
۴۳. گزینه ۲	۴۴. گزینه ۴
۴۵. گزینه ۲	۴۶. گزینه ۳

۳۳. سرزنش خود یا دیگران - طرد شدن و محروم کردن، یا مجازات ها رسمی و قانونی مثل جریمه رعایت نکردن قوانین راهنمایی و رانندگی.

۳۴. نماد: تابلیوی توقف ممنوع

هنجار: قوانین و مقررات

ارزش: احترام به بزرگ تر، صرفه جویی، امر به معروف

۳۵. ارزش: مهمان نوازی / نماد: لباس محلی بانوان اردبیلی

۳۶. خوب و مطلوب دانستن امور مختلف - ارزش

آگاهی و اندیشه مشترک اعضای یک جامعه - فرهنگ

نشانه یا نمائنده یک پدیده - نمادها

مناسک مذهبی - هنجار

۳۷. الف فرهنگ ب هنجارها پ خانواده ت پدیده

۳۸. گزینه ۳	۳۹. گزینه ۴
۴۰. گزینه ۲	۴۱. گزینه ۳
۴۲. گزینه ۲	۴۳. گزینه ۱
۴۴. گزینه ۳	۴۵. گزینه ۲
۴۶. گزینه ۱	۴۷. گزینه ۲
۴۸. گزینه ۱	۴۹. گزینه ۳

پاسخ نامه درس هجدهم

۱. کیستی ۲. احساس - آگاهی

۳. هویت ملی ۴. سرزمین

۵. دین ۶. سرزمین

۷. تغییرند - مسئول ۸. مغول - تیمور

۹. نادرست؛ فرهنگ همان آگاهی و اندیشه مشترک اعضای یک جامعه است.

۱۰. نادرست؛ مربوط به هویت اخلاقی و روانی ما است.

۱۱. نادرست؛ برخی از آن ها ثابت اند و تغییر نمی کنند.

۱۲. نادرست؛ تأثیر دارند. ۱۳. تشکیل امت واحد اسلامی

۱۴. هویت ۱۵. سرزمین

۱۶. فرهنگ (جامعه)، تاریخ (زمان) و سرزمین (مکان)

۱۷. الف هویت اجتماعی / ب هویت فردی

۱۸. سرزمین

۱۹. ما در سرزمین ایران زندگی می کنیم.

۲۰. اجتماعی شدن ۲۱. اجتماعی

۲۲. الف هویت عبارت است از احساس، آگاهی و شناخت از خود.

ب جمعیتی است که در قلمرو یک سرزمین مشخص مستقر شده و دارای

اشتراکات تاریخی، زبانی، مذهبی، اقتصادی و آرمان های مشترک است.

پ جمعیت بزرگی از مسلمانان که میان آن ها با مرزهای جغرافیایی و

سیاسی فاصله نمی افتد.

۲۳. جسمانی: قد - جنسیت - سن - وزن - گروه خونی

روانی: حسود بودن - زودرنجی - پشتکار داشتن - امیدوار بودن - لجوج بودن

- علاقه به هنر

پاسخنامه درس نوزدهم

۱. ازدواج
۲. خانواده
۳. جمعیت
۴. فطری - نظام خلقت
۵. فطرت پاک - الهی
۶. آرامش
۷. تربیت
۸. تربیت - تعالی
۹. نادرست؛ بنیان خانواده بر ازدواج است.
۱۰. درست
۱۱. درست
۱۲. درست
۱۳. تشکیل خانواده
۱۴. ازدواج
۱۵. تربیت اخلاقی، معنوی و دینی فرزندان
۱۶. الف) رشد و کمالات انسانی ب) فرزندآوری و تجدید نسل
۱۷. بنیان خانواده ▶ ازدواج
- شرط بقای هر جامعه ▶ جمعیت
- از مهم ترین کارکردهای خانواده در طول تاریخ ▶ فرزندآوری
- نیاز اساسی هر انسان ▶ مهر و محبت
۱۸. پیمانی که طی آن زن و مرد در زندگی با هم شریک و متحد می شوند و خانواده تشکیل می دهند.
۱۹. رشد کمالات انسانی - فرزندآوری و تجدید نسل - حمایت و مراقبت - تربیت اعضای خانواده
۲۰. خانواده توسعه و استحکام می یابد. موجب نشاط و سرزندگی اعضای خانواده و دلگرمی پدر و مادر می شود.
۲۱. زیرا بدون آن، جامعه نابود می شود و از بین می رود.
۲۲. ۱) سبب تقویت معنویت و اخلاق پسندیده ۲) صبر، گذشت و تلاش برای کسب روزی حلال ۳) تربیت فرزند خوب، مدیریت نیازهای خانواده ۴) ایجاد آرامش در محیط زندگی
۲۳. الف) نهاد ب) جمعیت پ) فرزندآوری ت) تربیت
۲۴. گزینه ۳
۲۵. گزینه ۲
۲۶. گزینه ۲
۲۷. گزینه ۴
۲۸. گزینه ۳
۲۹. گزینه ۳
۳۰. گزینه ۱
۳۱. گزینه ۴

پاسخنامه درس بیستم

۱. انتخاب همسر
۲. وجود فرزندان
۳. رحمت
۴. صلۀ ارحام
۵. درست
۶. درست
۷. درست
۸. درست
۹. نادرست؛ اصالت یعنی پرورش یافتن در خانواده صالح، اهل ایمان و تقوا
۱۰. خانواده به رشد و کمال می رسد.
۱۱. بیکاری، فقر، بیماری شدید، فوت و معلولیت کودک

۱۲. از بروز ناسازگاری جلوگیری می شود.

۱۳. با همفکری و حمایت خانواده و تجربه

۱۴. خانواده هایی که دارای چند فرزند هستند.

۱۵. تنها در صورتی که به گناه و نافرمانی از خدا دستور دهند.

۱۶. صلۀ ارحام ۱۷. صلۀ رحم

۱۸. یکی از مهم ترین اهداف ازدواج ▶ برقراری آرامش

عامل حفظ امنیت و ثبات خانواده ▶ فرزندپروری

اولین گام در راه تشکیل خانواده ▶ دقت در انتخاب همسر

مهم ترین عامل همسرگزینی ▶ ایمان و اعتقادات دینی

دومین عامل همسرگزینی ▶ اصالت خانواده

دید و بازدید از خویشاوندان ▶ صلۀ ارحام

۱۹. این که اعضای خانواده نگذارند مشکلات گوناگون، خانواده را

دچار بحران نمایند و آسیب ببینند.

۲۰. دچار آسیب می شود و رابطه خانواده با دیگر نهادها دچار مشکل می شود.

۲۱. وظایف و مسئولیت های خود را به خوبی بشناسد و شریک

زندگی خود را در انجام مسئولیت ها یاری دهد.

۲۲. ایجاد رابطه صحیح و مناسب اعضای خانواده با یکدیگر

۲۳. ۱) در هنگام صحبت با پدر و مادر، احترام را حفظ کنیم.

۲) پیام های خود را به شکل کامل منتقل کنیم. ۳) وجود مشکل

را باور داشته باشیم و با ارتباط صحیح آن را قابل حل کنیم.

۴) شرایط شنونده را در نظر بگیریم و مثلاً هنگامی که او خسته است

یا وقت کافی ندارد مشکل خود را مطرح نکنیم. ۵) هنگام عصبانیت

و ناراحتی شدید صبر کنیم. ۶) هنگام ارتباط از مسخره کردن و

تحقیر و طعنه زدن اجتناب کنیم.

۲۴. زمانی که تحت تأثیر دوستان و فشار هنجاری گروه همسالان قرار گیرند.

۲۵. با توکل بر خدا، حفظ صمیمیت، صبر، شکیبایی، همکاری و

دعوت یکدیگر به صبر

۲۶. افراد به دیدار و بازدید خویشاوندان خود بروند و از حال یکدیگر

خبر بگیرند. کمک کردن به ارحام و خویشاوندان و افزایش مهر و محبت.

۲۷. تجربه اجتماعی شدن و رشد اجتماعی کودکان افزایش می یابد.

- کودکان هم بازی دارند. - رقابت ها، بازی ها و دعوای کودکان

و همچنین الگوبرداری از رفتارهای خواهر و برادر شکل می گیرد.

فرزندان در آینده از لذت ارتباطات وسیع تر خانوادگی و حمایت و

محبت برادر و خواهر بهره مند هستند.

۲۸. در خانواده های تک فرزند، تجربه اجتماعی شدن و رشد کودکان

کاهش می یابد. در این خانواده ها کودکان از داشتن هم بازی محروم

می شوند. از لذت ارتباطات وسیع تر خانوادگی و حمایت و محبت

برادر و خواهر محروم می شوند.

۲۹. فرزندان موجب امنیت و ثبات خانواده و گرمی و نشاط آن می شوند.

۳۰. الف) همسر ب) کمال پ) رحمت خدا ت) اصالت